

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Regeldruk vanuit een ander perspectief : onderzoek naar de beleving van deregulering bij ondernemers

Vergeer, E.J.M.

Citation

Vergeer, E. J. M. (2017, January 25). *Regeldruk vanuit een ander perspectief : onderzoek naar de beleving van deregulering bij ondernemers*. Meijers-reeks. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/45322>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/45322>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/45322> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Vergeer, E.J.M.

Title: Regeldruk vanuit een ander perspectief : onderzoek naar de beleving van deregulering bij ondernemers

Issue Date: 2017-01-25

Aangehaalde literatuur

Actal 2010

Zienswijze Actal op Europese equivalent, Den Haag: Actal 2010.

Actal, *Aanbiedingsbrief* 2013

Aanbiedingsbrief bij onderzoeksrapport Merkbaar minder regeldruk, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2013, Den Haag: Actal 2013.

Actal, *Merkbaar minder regeldruk* 2013

Merkbaar minder regeldruk, Den Haag: Actal 2013.

Actal, *Merkbaar minder regeldruk – samenvatting* 2013

Merkbaar minder regeldruk – samenvatting, Den Haag: Actal 2013.

Actal, *Sectorscan logistiek* 2013

Regels in bedrijf: sectorscan logistiek, Den Haag: Actal 2013.

Actal, *Sectorscan metaal* 2013

Regels in bedrijf: sectorscan metaal, Den Haag: Actal 2013.

Actal 2015

Minder regeldruk, meer ruimte voor vernieuwing (Werkprogramma 2015), Den Haag: Actal 2015.

Allers 1994

M. Allers, *Administrative and Compliance Costs of Taxation and Public Transfers in the Netherlands*, Groningen: Woltersgroep Groningen 1994.

Arendsen 2008

R. Arendsen, *Geen bericht, goed bericht. Een onderzoek naar de effecten van de introductie van elektronisch berichtenverkeer met de overheid op de administratieve lasten van bedrijven*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2008.

Audretsch e.a. 2002

D.B. Audretsch e.a., 'Impeded industrial restructuring: the growth penalty', *Kyklos* 2002, afl. 1, p. 81-98.

Aydin 2007

C. Aydin, 'Inleiding', in: C. Aydin (red.), *De vele gezichten van de fenomenologie*, Kampen: Uitgeverij Klement 2007, p. 7-14.

Baldwin 2006

R. Baldwin, 'Better regulation in troubled times', *Health Economics Policy and Law* (1) 2006, afl. 3, p. 203-207.

Baldwin, Cave & Lodge 2010

R. Baldwin, M. Cave & M. Lodge, *The Oxford Handbook of Regulation*, Oxford: Oxford University Press 2010.

Baldwin, Cave & Lodge 2012

R. Baldwin, M. Cave & M. Lodge, *Understanding regulation* (2e ed.), Oxford: Oxford University Press 2012.

Bekkers 1996

V.J.J.M. Bekkers, 'De schutkleuren van het dereguleringsbeleid', in: R.A.J. van Gestel e.a. (red.), *Markt en wet*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1996, p. 59-76.

Berenschot 2015

Evaluatie Actal, Berenschot 2015.

Van den Bersselaar & Hoeksema 2009

V. van den Bersselaar & K.J. Hoeksema, *Discursieve vaardigheden. Leidraad voor probleemanalyse, argumentatie en onderzoek*, Bussum: Uitgeverij Coutinho 2009.

Bethlehem 2008

J. Bethlehem, 'Surveys without questions', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 500-511).

Biemer & Christ 2008

P. Biemer & S. Christ, 'Weighting survey data', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 317-341.

Blommaert, Blommaert, & Wytzes 1991

A.M.M. Blommaert, J.M.J. Blommaert & H.C. Wytzes, *Bedrijfseconomische analyses: een inleiding bedrijfseconomie op HBO/WO-niveau*, Leiden/Antwerpen: Stenfert Kroese Uitgevers 1991.

Blommaert e.a. 1996

A.M.M. Blommaert e.a., *Bedrijfseconomische grondslagen: inleiding in de bedrijfseconomie*, 's-Gravenhage: DELWEL Uitgeverij 1996.

Boeije & 't Hart 2009

H. Boeije & H. 't Hart, *Onderzoeksmethoden*, Den Haag: Boom Lemma Uitgevers 2009.

Bokhorst & Van Ommeren 2007

A.M. Bokhorst & F.J. van Ommeren, 'Regeldruk ontrafeld', *NJB* 2007, vol. 82, nr. 12, p. 672-681.

Borry 2016

E.L. Borry, 'A New Measure of Red Tape: Introducing the Three-Item Red Tape (TIRT) Scale', *International Public Management Journal* 2016, afl. 0, p. 1-21.

Bovens & Yesilkagit 2005

M.A.P. Bovens & A.K. Yesilkagit, 'De invloed van Europese richtlijnen op de Nederlandse wetgever', *NJB* 2005, vol. 80, nr. 10, p. 520-529.

Bozeman 1993

B. Bozeman, 'A Theory of Government "Red Tape"', *Journal of Public Administration Research and Theory* 1993, vol. 3, nr. 3, p. 273-303.

Bozeman 2012

B. Bozeman, 'Multidimensional Red Tape: A Theory Coda', *International Public Management Journal* 2012, vol. 15, nr. 3, p. 245-265.

Buchanan & Tullock 1962

J.M. Buchanan & G. Tullock, *The Calculus of Consent. Logical Foundations of Constitutional Democracy*, Michigan: The University Press of Michigan 1962.

Buiten & Timmer 2015

M. Buiten & W. Timmer, *Mechanismen voor het monitoren en beheersen van regeldruk. Een analyse van de diverse dimensies van regeldruk*, Rotterdam: Erasmus School of Law 2015.

Van Buuren e.a. 2009

H. van Buuren e.a., *Onderzoek. De Basis*, Groningen: Noordhoff Uitgevers 2009.

Calabresi 1968

G. Calabresi, 'Transaction Costs, Resource Allocation and Liability Rules-a Comment', *Journal of Law & Economics* 1968, p. 67-74.

Campanelli 2008

P. Campanelli, 'Testing Survey Questions', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International Handbook of Survey Methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 176-200.

CBS, *Methodebeschrijving en tabellenset* 2012

Monitor topsectoren. Methodebeschrijving en tabellenset, Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek 2012.

CBS, *Uitkomsten eerste meting* 2012

Monitor topsectoren. Uitkomsten eerste meting, Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek 2012.

CBS 2013

Meningen over het takenpakket van de overheid. Sociaaleconomische trends, Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek 2013.

Coase 1937

R.H. Coase, 'The Nature of the Firm', *Economica*, New Series, (4) 1937, nr. 16, p. 386-405.

Coase 1960

R.H. Coase, 'The Problem of Social Costs', *The Journal of Law & Economics* (3) 1960, oktober 1960, p. 1-44.

Coleman 1998

J.L. Coleman, *Markets, Morals and the Law*, New York: Oxford University Press 1998.

Commissie Administratieve Lasten 1999

Regels zonder overlast, Commissie Administratieve Lasten 1999.

Commissie Stevens 2007

Regels op maat. Eindrapportage commissie Stevens, Commissie Stevens 2007.

Van Damme 1996

E.E.C. van Damme, 'Marktwerving en herregulering', in: R.A.J. van Gestel e.a. (red.), *Markt en wet*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1996, p. 19-43.

Deloitte 2010

Half vol of half leeg? Eindrapportage microbelevingsmonitor regeldruk 2010, Deloitte 2010.

Dijkstra, Steunenberg & Voermans 2004

G. Dijkstra, B. Steunenberg & W.J.M. Voermans, 'De invloed van Europa laat zich lastig tellen', *Staatscourant* 27 oktober 2004, afl. 207, p. 6.

Dinklo 2006

I. Dinklo, 'Fabels en feiten over kwalitatieve onderzoeksresultaten. Hardnekkige misverstanden over generaliseren van kwalitatieve onderzoeksuitkomsten', *KWALON* 2006, vol. 11, nr. 2, p. 35-43.

Dowling 2007

M. Dowling, 'From Husserl to Van Manen. A review of different phenomenological approaches', *International Journal of Nursing Studies* 2007, nr. 44, p. 131-142.

Driesen 2015

D.M. Driesen, 'Does Regulation Kill Jobs?: The Limits of Quantification', *Regulation & Governance* 2015, nr. 9, p. 193-201.

ECORYS-NEI 2004

Regeldruk voor OCW-instellingen totaal, Rotterdam: ECORYS-NEI 2004.

Eijlander & Voermans 1993

P. Eijlander & W.J.M. Voermans, 'Nieuwe aanwijzingen voor de regelgeving', *NJB* 1993, nr. 5, p. 169-174.

EIM 2010

EIM, *Mesobelevingsmonitor Regeldruk, Resultaten van een pilot over drie wetgevingsdomeinen*, Zoetermeer: EIM 2010.

Europese Commissie 1993

Growth, competitiveness, employment. The challenges and ways forward into the 21st century, White Paper COM(1993) 700, Brussel: Europese Commissie 1993.

Europese Commissie 1995

Rapport van de groep van onafhankelijke deskundigen inzake de vereenvoudiging van wettelijke en administratieve regelingen. Samenvatting en voorstellen, COM(1995) 288, Brussel: Europese Commissie 1995.

Europese Commissie 2005

The new SME definition. User guide and model declaration, Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities 2005.

Europese Commissie 2006

Measuring administrative costs and reducing administrative burdens in the European Union, Commission working document COM (2006) 691, Brussel: Europese Commissie 2006.

Europese Commissie 2012

Action programme for reducing administrative burdens in the EU final report, Brussel: Europese Commissie 2012.

Europese Commissie 2013

Programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT): stand van zaken en vooruitzichten, Mededeling van de Commissie COM(2013) 685, Brussel: Europese Commissie 2013.

Europese Commissie, *Persbericht* 2014

Persbericht. REFIT — Commissie maakt EU-wetgeving lichter, eenvoudiger en goedkoper, Brussel: Europese Commissie 2014.

Europese Commissie 2014

Regulatory Fitness and Performance Programme (REFIT): State of play and outlook Mededeling van de Commissie COM(2014) 368 final, Brussel: Europese Commissie 2014.

- Europese Commissie, *A new start* 2014
A new start, Werkprogramma 2015, Mededeling van de Commissie COM(2014) 910 final, Brussel: Europese Commissie 2014.
- Europese Commissie 2015
Better regulation for better results – An EU agenda, Mededeling van de Commissie COM(2015) 215, Brussel: Europese Commissie 2015.
- Europese Commissie 2015
Proposals withdrawn by the commission 2006-2015, Brussel: Europese Commissie 2015.
- Europese Commissie 2015
Regulatory Fitness and Performance Programme (REFIT): state of play and outlook, Werkdocument SWD(2015) 110, Brussel: Europese Commissie 2015.
- Europese Commissie, *Regulatory Scrutiny Board* 2015
Regulatory Scrutiny Board. Tasks, mission and staff, Communication to the Commission C(2015) 3262 final, Brussel: Europese Commissie 2015.
- Europese Commissie, *Regulatory Scrutiny Board – decision* 2015
Decision of the president of the European Commission on the establishment of an independent Regulatory Scrutiny Board, Besluit van de Commissie C(2015) 3263 final, Brussel: Europese Commissie 2015.
- Europese Commissie 2016
2015 SBA Fact sheet, Brussel: Europese Commissie 2016.
- EVO 2013
EVO Top 10 Administratieve lasten & Overbodige regels 2013. Zoetermeer: EVO 2013.
- Finlay 1999
L. Finlay, 'Applying Phenomenology in Research: Problems, Principles and Practice', *British Journal of Occupational Therapy* 1999, vol. 62, nr. 7, p. 299-306.
- Fowler & Cosenza 2008
F.J. Fowler & C. Cosenza, 'Writing effective questions', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 136-160.
- Geelhoed 1993
L.A. Geelhoed, 'Deregulering, herregulering en zelfregulering', in: P.G.Ph. Eijlander, *Overheid en zelfregulering; alibi voor vrijblijvendheid of prikkel tot actie?* Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1993, p. 33-51.
- Van Gestel & Hertogh 2006
R.A.J. van Gestel & M.L.M. Hertogh, *Wat is regeldruk? Een verkennende internationale literatuurstudie*, Tilburg/Groningen: WODC, Ministerie van Justitie 2006.
- Helm 2006
D. Helm, 'Regulatory reform, capture, and the regulatory burden', *Oxford Review of Economic Policy* 2006, vol. 22, nr. 2, p. 169-185.
- Hessel e.a. 1995
B. Hessel e.a., *Sociaal en economisch recht: grensvlak van markt en overheid*, Groningen: Wolters-Noordhoff 1995.
- Hofstede, Hofstede & Minkov 2012
G. Hofstede, G.J. Hofstede & M. Minkov, *Allemaal andersdenkenden. Omgaan met cultuurverschillen*, Amsterdam: Uitgeverij Business Contact 2012.

- Van Holsteijn 2005
W.G.G.M van Holsteijn, 'Van dor hout, de bomen en het bos', *RegelMaat* 2005, afl. 6, p. 196-204.
- Hoogwout 2010
M. Hoogwout, *De rationaliteit van de klantgerichte overheid*, Nieuwegein: Réunion 2010.
- IPAL 2003
Meten is weten. Handleiding voor het definiëren en meten van administratieve lasten voor het bedrijfsleven, Den Haag: Interdepartementale Projectdirectie Administratieve Lasten van Ministerie van Financiën 2003.
- De Jong 1951
F.J. de Jong, *Het systeem van de marktvormen*, Leiden: H.E. Stenfert Kroese N.V. 1951.
- De Jong & Herweijer 2004
P.O. de Jong & M. Herweijer, *Alle regels tellen*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2004
- De Jong & Zijlstra 2009
P.O. de Jong & S.E. Zijlstra, *Wikken, wegen en (toch) wetgeven; een onderzoek naar de hiërarchie en omvang van wetgeving in vijf Europese landen*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2009.
- Juncker & Timmermans 2014
J.C. Juncker & F. Timmermans, *Announcement Commission Work Programme* (letter), Brussel: 2014.
- Kahneman 2011
D. Kahneman, *Ons feilbare denken. Thinking, fast and slow*, Amsterdam: Uitgeverij Business Contact 2011.
- Kaufman 1977
H. Kaufman, *Red Tape, it's origins, uses and abuses*, Washington: The Brookings Institution 1977.
- Kelsen 1941
H. Kelsen, 'The law as a specific social technique', *University of Chicago Law Review* (9) 1941, issue 1, art. 5, p. 75-97.
- Koedijk & Kremers, *Regulering* 1996
C.G. Koedijk & J.J.M. Kremers, 'Regulering en groei in Nederland en Europa', *ESB* 1996, vol. 81, afl. 16, p. 848-852.
- Koedijk & Kremers, *Market opening* 1996
C.G. Koedijk & J.J.M. Kremers, 'Market Opening, Regulation and Growth in Europe', *Economic Policy* 1996, vol. 11, afl. 23, p. 443-467.
- Koetzier 2013
W. Koetzier, *Management accounting: berekenen, beslissen, beheersen*, Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V. 2013.
- Korzilius 2008
H. Korzilius, *De kern van survey-onderzoek*, (2e ed.) Assen: Van Gorcum 2008.
- KplusV
Rapport Evaluatie Actal 2007-2010, KplusV 2010.
- KPMG 2010
Onderzoek nieuwe Europese regelgeving: impact assessed, KPMG 2010.

Laffont & Tirole 1991

J.J. Laffont & J. Tirole, 'The Politics of Government Decision-Making: A Theory of Regulatory Capture', *The Quarterly Journal of Economics* 1991, vol. 106, nr. 4, p. 1089-1127.

De Leeuw & Hox 2008

E.D. de Leeuw & J.J. Hox, 'Self-administered questionnaires', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 239-263.

De Leeuw 2008

E.D. de Leeuw, 'Choosing the method of data collection', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 113-135.

Likert 1932

R. Likert, 'A technique for the measurement of attitudes', *Archives of Psychology* 1932, vol. 22, afl. 140, p. 5-55.

Llewellyn 1962

K.N. Llewellyn, *Jurisprudence. Realism in theory and practice*, Chicago: University of Chicago Press 1962.

Loozen 2010

E.M.H. Loozen, *Het begrip mededingingsbeperking zoals neergelegd in artikel 101(1) VWEU: een beslismodel*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2010.

Lynn 2008

P. Lynn, 'The problem of nonresponse' in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 35-55.

Van Maarseveen 1991

H. van Maarseveen, 'Zijlicht op wetgeving', *NJB* 16 mei 1991, afl. 20, p. 811-813.

Van Manen 1990

M. van Manen, *Researching Lived Experience: Human Science for an Action Sensitive Pedagogy*, New York: State University of New York Press 1990.

Maris 2003

E. Maris, *Methoden en technieken van onderzoek in de psychologie*, Leuven: Acco 2003.

Marmot 2004

M.G. Marmot, *Status Syndrome. How your Social Standing directly Affects your Health*, Londen: Bloomsbury 2004.

Maso 2005

I. Maso, 'Empirisch fenomenologisch onderzoek', *Kwalon* 2005, vol. 29, nr. 2.

Masur & Posner 2012

J.S. Masur & E.A. Posner, 'Regulation, Unemployment and Cost-Benefit Analysis', *Virginia law review* (98) 2012, afl. 3, p. 579-634.

Meuwese 2008

A.C.M. Meuwese, *Impact Assessment in EU Lawmaking*, Zutphen: Wöhrmann Print Service 2008.

Meuwese 2009

A.C.M. Meuwese, 'Obama's "regelgevingstsaar" wil burgers een duwtje in de goede richting geven', *Regelmaat* 2009, vol. 24, afl. 2, p. 118-122.

Ministerie E,L&I 2011

Naar de top; het bedrijvenbeleid in actie(s), Den Haag: Ministerie E,L&I 2011.

Ministerie van E,L&I 2012

38 knelpunten LTO Nederland. Resultaten beantwoording dialoog, Den Haag: Ministerie van E,L&I 2012.

Ministerie Economische Zaken 2013

Najaarsrapportage regeldruk, Den Haag: Ministerie Economische Zaken 2013.

Ministerie Economische Zaken 2006

Horecakompas, aanpak tegenstrijdige regels, Den Haag: Ministerie Economische Zaken 2006.

Ministerie van Economische Zaken 2011

Instellingsbesluit Actal 2011, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken 2011.

Ministerie van Economische Zaken 2011a

Programma Regeldruk Bedrijven 2011-2015, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken 2011.

Ministerie van Economische Zaken 2013

Verzamelbrief regeldruk (Kamerbrief van september 2013), Den Haag: Ministerie van Economische Zaken 2013.

Ministerie van Economische Zaken 2014

Najaarsrapportage regeldruk, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken 2014.

Ministerie van Economische Zaken 2015

Brochure maatwerkaanpak regeldruk bedrijven, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken 2015.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2010

Eindrapportage pioniertraject mediationvaardigheden. Resultaten, analyses & aanbevelingen, Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2010.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu 2014

Factsheet Omgevingswet, Den Haag: Ministerie van Infrastructuur en Milieu 2014.

Ministerie van Veiligheid en Justitie 2011

Introductie in het Afwegingsdossier, Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie 2011.

Ministry for Economic and Business Affairs (Denmark), the Regulatory Reform Group (the Netherlands) and the Department for Business, Innovation and Skills (UK) 2010

Smart regulation: a cleaner, fairer and more competitive EU, Ministry for Economic and Business Affairs (Denmark), the Regulatory Reform Group (the Netherlands) and the Department for Business, Innovation and Skills (UK) 2010.

MKB Nederland 2011

De Witte Raaf en de Paarse Krokodil, Leiden: MKB Nederland 2011.

Morgan & Yeung 2007

B. Morgan & K. Yeung, *An introduction to law and regulation. Text and materials*, Cambridge: Cambridge University Press 2007.

Morgenstern, Pizer & Shih 2000

R.D. Morgenstern, W.A. Pizer & J. Shih, *Jobs versus the Environment: an Industry-level Perspective*, Washington: Resources for the Future 2000.

Motivaction 2011

Regeldruk. Een kwalitatief onderzoek naar de perceptie van overheid en regeldruk vanuit de overheid (onderzoek in opdracht van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), Motivaction 2011.

Nijman 2015

D. Nijman, 'Termijnen Omgevingswet: better safe than sorry?', *Binnenlands Bestuur* 28 augustus 2015.

Nijsen 2003

A.F.M. Nijsen, *Dansen met de octopus*, Delft: Uitgeverij Eburon 2003.

OECD 1997

The OECD report on regulatory reform: synthesis, Parijs: OECD 1997.

OECD 1999

OECD reviews of regulatory reform. Regulatory reform in the Netherlands, Parijs: OECD Publishing 1999.

OECD 2007

Cutting red tape: national strategies, Policy brief, January 2007, OECD 2007.

OECD 2009

Economic Policy Reforms. Going for growth, Parijs: OECD Publishing 2009.

OECD 2012

Sustainability in Impact Assessments; A review of impact assessment systems in selected OECD countries and the European Commission, Parijs: OECD Publishing 2012.

OECD 2014

The governance of regulators. OECD Best practice principles for regulatory policy, Parijs: OECD Publishing 2014.

OECD 2015

OECD Regulatory Policy Outlook 2015, Parijs: OECD Publishing 2015.

Ogus 2004

A.I. Ogus, *Regulation: Legal Form and Economic Theory*, Oxford: Hart Publishing 2004.

Van Ommeren, *Algemeen wetgevingsbeleid* 2012

F.J. van Ommeren, 'Algemeen wetgevingsbeleid', in: S.E. Zijlstra, *Wetgeven. Handboek voor de centrale en decentrale overheid*, Deventer: Kluwer 2012, p. 99-147.

Van Ommeren, *Remedies* 2012

F.J. van Ommeren, 'Wetgevingsbeleid: remedies en instrumenten', in: S.E. Zijlstra, *Wetgeven. Handboek voor de centrale en decentrale overheid*, Deventer: Kluwer 2012, p. 149-236.

Panteia 2012

Panteia, *Regeldruk in beleving MKB blijvend hoog*, Zoetermeer: Panteia 2012.

Peltzman 1976

S. Peltzman, 'Toward a more general theory of regulation', *Journal of law and economics* (19) 1976, afl. 2, p. 211-240.

Peltzman 1989

S. Peltzman, 'The Economic Theory of Regulation after a Decade of Deregulation', *Brookings Papers on Economic Activity Microeconomics*, 1989, afl. 1 (bijzonder nummer), p. 1-59.

Popelier 2005

P. Popelier, 'Behoorlijke regelgeving in de rechtspraak', in: F. Judo, *Behoorlijke regelgeving, ons aller zorg*, Brussel: De Boeck & Larquier 2005, p. 1-40.

Programma Beter en Concreter 2015

'Goede regels. Gerichte service', *Public Mission Special Beter en Concreter*, maart 2015, Den Haag: Programma Beter en Concreter 2015, p. 14-15.

Programma Legis 2010

IAK, Het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving. 3 fasen in kaart en kleur, Den Haag: Programma Legis, Project IAK 2010.

Pronk 2004

P. Pronk, *De verborgen belastingdienst*, Delft: Eburon 2004.

Regiegroep Regeldruk 2008

Meten is Weten II. Handleiding voor het definiëren en meten van administratieve lasten voor het bedrijfsleven, Den Haag: Regiegroep Regeldruk 2008.

Regiegroep Regeldruk 2010

Eindrapportage Regeldruk Bedrijven – april 2010, Den Haag: Regiegroep Regeldruk 2010.

Regiegroep Regeldruk, Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Financiën 2010

Met minder regels krijgen we meer geregeld – 90 voorbeelden (uitgave van Regiegroep Regeldruk, Ministerie van Economische Zaken en Ministerie van Financiën), Den Haag: Regiegroep Regeldruk 2010.

Rock 2008

D. Rock, 'SCARF: a brain-based model for collaborating with and influencing others', *NeuroLeadership Journal*, issue 1, 2008.

Van Rijckevorsel 2004

D.B. van Rijckevorsel, 'Wat niet weet, wat niet deert', *ESB* 2004, 26 november 2004, p. 568-570.

Van Rooij & Geurts 2014

H.J.M. Van Rooij & D. Geurts, 'Hoe de belastingheffer de mens ontdekt', *Regel-Maat* 2014, vol. 29, afl. 2, p. 75-91.

Schwartz e.a. 2008

N. Schwartz e.a., 'The psychology of asking questions', in: E.D. de Leeuw, J.J. Hox & D.A. Dillman (red.), *International handbook of survey methodology*, Oxford: Taylor & Francis Group 2008, p. 18-34.

Seife 2011

C. Seife, *Proofiness. How you're being fooled by the numbers*, Londen: Penguin Putnam Inc 2011.

Silbey 2005

S.S. Silbey, 'After legal consciousness', *Annual review of law and social science* 2005, vol. 1, p. 323-368.

SIRA Consulting 2015

Belemmeringen regeldruk winkelambacht. Selectie belemmeringen winkelambacht voor maatwerk aanpak ministerie van Economische Zaken, Den Haag: SIRA Consulting 2015.

Slot 1987

R. Slot, *Elementaire bedrijfseconomie*, Leiden/Antwerpen: H.E. Stenfert Kroese 1987.

Slot e.a. 2007

P.J. Slot e.a., *Nationale koppen op EG-regelgeving*, Leiden: Europa Instituut, Universiteit Leiden & Asser Instituut Den Haag 2007.

Smith 1776

A. Smith, *An inquiry to the nature and causes of the wealth of nations*, 1776; Herdrukt in 1904, Londen: Methuen & co. 1904.

Smith 1910

A. Smith, *The wealth of nations, met introductie van Prof. E.R.A. Seligman*, Londen: Dent 1910, New York: Dutton 1910.

Smits & Edens 2013

J. Smits & R. Edens, *Handleiding SPSS*, Amsterdam: Pearson Education NL 2013.

Van der Steen & Van Twist 2008

M. van der Steen & M. van Twist, *Repertoires voor regelreductie. De goede bedoelingen voorbij*, Den Haag: InAxis 2008.

Stevens 2008

L. Stevens, *Naar een solidaire participatiemaatschappij*, Deventer: Wolters Kluwer 2008.

Stigler 1971

G.J. Stigler, 'The theory of economic regulation', *Bell Journal of Economics and Management Science* 1971, vol. 2, afl. 1, p. 3-21.

Stoter & Huls, *Blinde vlek*, 2006

S. Stoter & N. Huls, *Regeldruk. Een blinde vlek van onderhandelend wetgeven*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2006.

Stoter & Huls, *Wie draagvlak zoekt*, 2006

S. Stoter & N. Huls, *Wie draagvlak zoekt, die regeldruk ontmoet! Een onderzoek naar de wijze waarop participatie van belanghebbenden in het wetgevingsproces leidt tot regeldruk*, Rotterdam: Erasmus Universiteit 2006.

Stoter & Huls, *Wrange nasmaak*, 2006

S. Stoter & N.J.J. Huls, 'Regeldruk. De wrange nasmaak van onderhandelend wetgeven', in: B. Dorbeck-Jung en M. Oude Vrielink-van Heffen (red.), *Op weg naar bruikbare regulering?* Themanummer Recht der Werkelijkheid, 2006, p. 135-148.

Stratus Marktonderzoek 2010

Belevingsmonitor Regeldruk, Zoetermeer: Stratus Marktonderzoek 2010.

Summers 1971

R.S. Summers, 'The technique element in law', *California Law Review* (59) 1971, art. 7, issue 3, p. 733-751.

Sunstein 2013

C.R. Sunstein, *Simpler: The Future of Government*, New York: Simon & Schuster 2013.

Sunstein 2014

C.R. Sunstein, *Yes, regulation can kill jobs*, Bloomberg View, 4 maart 2014.

Teunissen 2007

J. Teunissen, *Alternatieve regelgeving en eigen verantwoordelijkheid*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2007.

Timmer 2005

W.W. Timmer, 'Probleem baart wet', in: *Van het toezicht, de veiligheid en de wetgeving. Opstellen aangeboden aan Ferdinand Mertens, oud-inspecteur-generaal van de Inspectie V&W*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2005, p. 149-171.

Tirole 1988

J. Tirole, *The Theory of Industrial Organization*, Cambridge: The MIT Press 1988.

Tummers, Weske, Bouwman en Grimmelikhuijsen 2015

L.G. Tummers, U. Weske, R. Bouwman en S.G. Grimmelikhuijsen, 'The impact of red tape and citizen satisfaction: an experimental study', *International Public Management Journal* mei 2015.

Twining & Miers 1999

W. Twining & D. Miers, *How to do things with rules. A primer of interpretation*, Londen: Butterworths 1999.

Veljanovski 2010

C. Veljanovski, 'Economic approaches to regulation', in: M.C. Robert Baldwin, *The Oxford Handbook of Regulation*, Oxford: Oxford University Press 2010, p. 17-38.

Van Velthoven & Van Wijck 2001

Van Velthoven & Van Wijck. *Recht en efficiëntie. Een inleiding in de economische analyse van het recht*, Deventer: Kluwer 2001.

Veerman 2009

G.J. Veerman, *Over wetgeving. Principes, paradoxen en praktische beschouwingen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2009.

Vergeer & Van Vuuren 2013

E.J.M. Vergeer & E. van Vuuren, 'Overheid kan verschil maken bij regeldruk', *SC* 2013, afl. 14, p. 6.

Verhaegen & Volkers 1996

P.H.A.M. Verhaegen & A.B. Volkers, 'Kosten en baten van regelgeving', in: R.A.J. van Gestel e.a. (red.), *Markt en wet*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1996, p. 45-57.

VNO-NCW 2013

VNO-NCW, 'Hoera, de regeldruk neemt af', *Forum* 2013, 10 mei 2013, p. 36.

VNO-NCW en MKB-Nederland 2014

Slimmere en betere EU-regelgeving (brief aan vicevoorzitter Timmermans van de Europese Commissie), Den Haag: VNO-NCW en MKB-Nederland 2014.

Voermans 2000

W.J.M. Voermans, 'De betekenis van wetgeving', in: P. Eijlander & W.J.M. Voermans (red.), *Wetgevingsleer*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2000, p. 17-29.

Voermans 2001

W.J.M. Voermans, 'Objets trouvés. Adviescollege toetsing administratieve lasten (Actal)', *Regelmaat* (6) 2001, afl. 1, p. 224-228.

Voermans 2004

W.J.M. Voermans, 'De Nederlandse wetgever in de communautaire toekomst', in: M. Jorna e.a., *De betekenis van de Europese Conventie voor de wetgevingspraktijk. Preadviezen voor de Vereniging voor wetgeving en wetgevingsbeleid*, Den Haag: Sdu 2004, p. 53-106.

Voermans 2008

W.J.M. Voermans, 'De Sisyphussteen van de administratieve lasten. Het Nederlandse lastenreductiebeleid van de kabinetten Balkenende', in: D.S. Lasance, *Controller en administratieve lasten: wie is aan zet?* Deventer: Kluwer 2008, p. 29-51.

Voermans, *Gold-plating*, 2009

W.J.M. Voermans, 'Gold-plating and double banking: an overrated problem?', in: H. Snijders & S. Vogenauer, *Content and meaning of national law in the context of transnational law*. München: Sellier European Law Publishers 2009, p. 79-88.

Voermans, *EU legislation*, 2009

W.J.M. Voermans, 'Concern about the quality of EU legislation: what kind of problem, by what kind of standards?', *Erasmus Law Review* (2) 2009, afl. 1, p. 59-95.

Voermans 2012

W.J.M. Voermans, 'The revenue of regulation', *Bubyeon Magazine* (32) 2012, afl. 8, p. 21-23.

Voermans, *Spraakverwarring*, 2015

W.J.M. Voermans, *Spraakverwarring over betere regelgeving* (Inbreng rondetafelgesprek commissie EU-zaken Tweede Kamer op 28 oktober 2015), 2015.

Voermans, *Quantification of regulation*, 2015

W.J.M. Voermans, 'To measure is to know: the quantification of regulation', *The Theory and Practice of Legislation* (3) 2015, afl. 1, p. 91-111.

Voermans 2016

W.J.M. Voermans, 'Legislation and regulation', in: *Handbook of legislation*, U. Karpen & H. Xanthaki (red.), Oxford: Hart Publishing 2016 (forthcoming).

Voigt, Gutmann & Feld 2015

S. Voigt, J. Gutmann & L.P. Feld, 'Economic growth and judicial independence, a dozen years on: Cross-country evidence using an updated Set of indicators', *European Journal of Political Economy* 2015, vol. 38, p. 197-211.

Waldo 1959

D. Waldo, 'Government by Procedure', in: F.M. Marx, *Elements of Public Administration*, New Jersey: Englewood Cliffs 1959.

Weck & Voermans 2015

J.W. Weck & W.J.M. Voermans, *Brief Eindrapport Evaluatie Actal*, 2015.

Welten 2010

R. Welten, 'Fenomenologie als houding', in: F. Koenraadt & A. Mooij (red.), *Subjectiviteit in strafrecht en psychiatrie*, Amsterdam: Boom Juridische Uitgevers 2010, p. 3-14.

Westerman 2006

P. Westerman, 'De onmogelijkheid van deregulering', *NJB* (81) 2006, afl. 3, p. 132-137.

Westerman 2012

P. Westerman, 'Ruimte door regels', *Ars Aequi* (61) 2012, afl. 10, p. 720-728.

Van Wijck & Niemeijer 2016

P. van Wijck & B. Niemeijer, 'Scenario planning meets frame analysis: Using citizens' frames as test conditions for policy measures', *Futures*, 2016, Vol. 77, p. 28-44.

Williamson 1976

O.E. Williamson, *The economic institutions of capitalism*, Londen/New York: Free Press 1976.

De Wit & Nijsen 2002

G. de Wit & A.F.M. Nijsen, 'Administratie tot last van het algemeen', *ESB*, (87) 2002, afl. 4353, p. 248-250.

The World Bank Group, *Review*, 2008

Review of the Dutch Administrative Simplification Programme, Washington: The World Bank 2008.

The World Bank Group, *Doing Business*, 2008

Doing Business 2008, Washington: The World Bank 2007.

The World Bank Group 2016

Doing Business 2016. Measuring regulatory quality and efficiency, Washington: The World Bank 2015.

WRR 2012

WRR, *Dertig jaar privatisering, verzelfstandiging en marktwerking*, Den Haag / Amsterdam: Amsterdam University Press 2012.

Zijlstra 2012

S.E. Zijlstra, 'Wetgeven in een democratische rechtsstaat', in: S.E. Zijlstra, *Wetgeven. Handboek voor de centrale en decentrale overheid*, Deventer: Kluwer 2012, p. 71-96.

KAMERSTUKKEN

- *Kamerstukken II 1982/83, 17 555, nr. 7. Kabinetsformatie 1982.*
- *Kamerstukken II 1982/83, 17 555, nr. 51. Kabinetsformatie 1982.*
- *Kamerstukken II 1982/83, 17 931, nr. 1. Deregulering van overheidsregelingen.*
- *Kamerstukken II 1983/84, 17 931, nr. 9. Deregulering van overheidsregelingen.*
- *Kamerstukken II 1988/89, 19 071, nr. 4. Verlichting administratieve verplichtingen bedrijfsleven.*
- *Kamerstukken II 1990/91, 22 008, nrs. 1-2. Zicht op wetgeving.*
- *Kamerstukken II 1993/94, 23 715, nr. 11. Kabinetsformatie 1994.*
- *Kamerstukken II 1994/95, 24 036, nr. 1. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*
- *Kamerstukken II 1994/95, 24 036, nr. 5. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*
- *Kamerstukken II 1994/95, 24 036, nr. 7. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*
- *Kamerstukken II 1996/97, 24 036, nr. 54. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*
- *Kamerstukken II 1999/00, 24 036, nr. 148. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*
- *Kamerstukken II 1999/00, 24 036, nr. 160. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*
- *Kamerstukken II 2002/03, 24 036, nr. 284. Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit.*

- *Kamerstukken II 2003/04, 29 362, nr. 1. Modernisering van de overheid.*
- *Kamerstukken II 2003/04, 29 515, nr. 1. Meer ruimte voor ondernemers door minder lasten; Van Lastenproductie naar lastenreductie.*
- *Kamerstukken II 2004/05, 30 123, nr. 2. Bureaucratisering en overregulering.*
- *Kamerstukken II 2005/06, 29 515, nr. 98. Brief van de staatssecretaris van Economische Zaken.*
- *Kamerstukken II 2005/06, 30 605, nrs 1-2. Reductie administratieve lasten voor het bedrijfsleven.*
- *Kamerstukken II 2006/07, 29 515, nr. 202. Kabinetsplan aanpak administratieve lasten.*
- *Kamerstukken II 2009/10, 21 501-20, nr. 460. Europese Raad.*
- *Kamerstukken II 2009/10, 29 515, nr. 309. Kabinetsplan aanpak administratieve lasten.*
- *Kamerstukken II 2009/10, 29 515, nr. 318. Kabinetsplan aanpak administratieve lasten.*
- *Kamerstukken II 2010/11, 29 515, nr. 327 (bijlage I). Programma Regeldruk Bedrijven 2011-2015.*
- *Kamerstukken II 2010/11, 29 515, nr. 333 (bijlage I). Voortgang Programma Regeldruk Bedrijven 2011-2015.*
- *Kamerstukken II 2011/12, 29 515, nr. 338. Kabinetsaanpak administratieve lasten.*
- *Kamerstukken II 2011/12, 32 637, nr. 15. Bedrijfslevenbeleid.*
- *Kamerstukken II 2012/13, 29 362, nr. 212. Modernisering van de overheid; Programma-brief 'Goed geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017'.*
- *Kamerstukken II 2012/13, 29 362, nr. 224. Modernisering van de overheid.*
- *Kamerstukken II 2013/14, 29 362, nr. 225. Modernisering van de overheid.*
- *Kamerstukken II 2014/15, 22 112, nr. 1983. Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie.*
- *Kamerstukken II 2014/15, 29 515, nr. 355. Aanpak regeldruk en administratieve lasten. Najaarsrapportage regeldruk.*
- *Kamerstukken II 2014/15, 29 515, nr. 361. Aanpak regeldruk en administratieve lasten. Voorjaarsrapportage regeldruk.*
- *Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 160. Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).*
- *Kamerstukken II 2015/16, 29 515, nr. 372, Aanpak regeldruk en administratieve lasten. Najaarsrapportage regeldruk.*
- *Kamerstukken II 2015/2016, 29 515, nr. 389, Aanpak regeldruk en administratieve lasten. Voorjaarsrapportage regeldruk.*

Bijlagen

Bijlage 3.1

Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie is onder meer op basis van branchecode vastgesteld. Onderstaande tabellen geven per onderzoeksgroep de SBI-codes weer, waaruit de steekproef is getrokken.

Tabel 3.1.1: Overzicht bedrijven behorende tot de topsector Agri & food

Subsector	SBI-omschrijving	SBI-code
Primaire productie	Teelt van granen, peulvruchten en oliehoudende zaden	01.11
	Teelt van groenten en wortel- en knolgewassen	01.13
	Fokken en houden van dieren	01.40
	Akker- en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren	01.50
	Dienstverlening voor de akker- en/of tuinbouw	01.61
	Dienstverlening voor het fokken en houden van dieren	01.62
	Behandeling van gewassen na de oogst	01.63
	Jacht	01.70
	Visserij en kweken van vis en schaaldieren	03
	Voedingsmiddelen-industrie	Vervaardiging van voedingsmiddelen
Vervaardiging van dranken		11

(Bron: CBS, *Methodebeschrijving en tabellenset* 2012, p. 12)

Tabel 3.1.2: Overzicht bedrijven behorende tot de keten Agri & food

Subsector	SBI-omschrijving	SBI-code
Groot- en detailhandel	Handelsbemiddeling in landbouwproducten, levende dieren en grondstoffen voor textiel en voedingsmiddelen	46.11
	Groothandel in granen, oliën, zaden en veevoer. Exclusief groothandel in ruwe tabak	46.21 (behalve 46.217)
	Groothandel in levende dieren	46.23
	Groothandel in huiden, vellen, leer en halffabricaten van leer	46.24
	Groothandel in voedings- en genotmiddelen. Exclusief groothandel in tabaksproducten	46.3 (behalve 46.35)
	Groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren	46.61
	Groothandel in machines voor de voedings- en genotmiddelenindustrie	46.68.2
	Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assortiment voedings- en genotmiddelen	47.11
	Gespecialiseerde winkels in voedings- en genotmiddelen. Exclusief winkels in tabaksproducten	47.2 (behalve 47.26)
	Markthandel in voedings- en genotmiddelen	47.81
Overig	Eet- en drinkgelegenheden	56
	Vervaardiging kunstmeststoffen en stikstofverbindingen	20.15
	Vervaardiging verdelgingsmiddelen en overige landbouwchemicaliën	20.20
	Vervaardiging van machines en werktuigen voor de land- en bosbouw	28.30
	Vervaardiging van machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	28.93
	Biotechnologisch speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van agrarische producten en processen	72.111
	Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van landbouw en visserij (niet biotechnologisch)	72.191

(Bron: CBS, *Methodebeschrijving en tabellenset 2012*, p. 12)

Tabel 3.1.3: Overzicht bedrijven behorende tot de topsector High tech systemen en materialen

Subsector	SBI-omschrijving	SBI-code	
Metaalindustrie	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	24	
	Vervaardiging van reservoirs van metaal en van ketels en radiatoren voor centrale verwarming	25.2	
	Vervaardiging van stoomketels (geen ketels voor centrale verwarming)	25.3	
	Vervaardiging van wapens en munitie	25.4	
	Smeden, persen, stampen en profielwalsen van metaal; poedermetallurgie	25.5	
	Oppervlaktebehandeling en bekleding van metaal; algemene metaalbewerking	25.6	
	Vervaardiging van gereedschap	25.73	
	Vervaardiging van stalen vaten e.d.	25.91	
	Vervaardiging van artikelen van draad en van kettin-gen en veren	25.93	
	Vervaardiging van bouten, schroeven en moeren	25.94	
	Vervaardiging van overige producten van metaal n.e.g.	25.99	
	Reparatie van producten van metaal	33.11	
	Vervaardiging van machines en apparaten	Vervaardiging van computers en van elektronische en optische apparatuur	26
		Vervaardiging van elektrische apparatuur	27
Vervaardiging van overige machines en apparaten		28	
Vervaardiging van medische instrumenten en hulp-middelen		32.50	
Reparatie en onderhoud van machines		33.12	
Reparatie van elektronische en optische apparatuur		33.13	
Reparatie van elektrische apparatuur		33.14	
Reparatie van overige apparatuur		33.19	
Installatie van industriële machines en apparatuur	33.2		
Vervaardiging van transport-middelen	Vervaardiging van rubberbanden en loopvlakvernieu-wing	22.11	
	Vervaardiging van overige producten van kunststof	22.29	
	Vervaardiging van auto's	29.10	
	Carrosseriebouw	29.201	
	Vervaardiging van elektrische en elektronische onder-delen en toebehoren voor auto's	29.31	
	Vervaardiging van niet-elektrische en -elektronische onderdelen en toebehoren voor auto's	29.32	
	Vervaardiging van rollend spoor- en tramwegmate-riël	30.2	
	Vervaardiging van vliegtuigen onderdelen daarvoor	30.3	
	Vervaardiging van militaire gevechtsvoertuigen	30.4	
	Vervaardiging van transportmiddelen n.e.g.	30.9	
	Reparatie en onderhoud van vliegtuigen	33.16	

Subsector	SBI-omschrijving	SBI-code
	Reparatie en onderhoud van overige transportmiddelen	33.17
Overig	Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software	62.01
	Technisch speur- en ontwikkelingswerk	72.192
	Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies	71.12
	Keuring en controle van machines, apparaten en materialen	71.202

(Bron: CBS, *Methodebeschrijving en tabellenset 2012*, p. 22)

Tabel 3.1.4: Overzicht bedrijven behorende tot de topsector Logistiek

Subsector	SBI-omschrijving	SBI-code
Transport en overslag	Personenvervoer per spoor (geen tram of metro)	49.10 (maatwerk)
	Goederenvervoer per spoor	49.20
	Goederenvervoer over de weg	49.40
	Transport via pijpleidingen	49.50
	Zee- en kustvaart (vracht-, tank- en sleepvaart)	50.20
	Binnenvaart (vracht-, tank- en sleepvaart)	50.40
	Goederenvervoer door de lucht	51.20
	Post en koeriers	53.00
Opslag, dienstverlening en supportactiviteiten	Opslag	52.10
	Dienstverlening voor vervoer over land	52.21
	Dienstverlening voor vervoer over water	52.22
	Dienstverlening voor de luchtvaart	52.23
	Laad-, los- en overslagactiviteiten	52.24
	Expediteurs, cargadoors en bevrachters; weging en meting	52.29
	ICT, advies en onderzoek	Maatwerk (via logitiek.nl)

(Bron: CBS, Methodebeschrijving en tabellenset 2012, p. 26)

Bijlage 3.2

Overzicht aspecten, relatie met andere onderzoeken

Tabel 3.2.1 geeft een overzicht van de aspecten die in de enquête aan ondernemers zijn voorgelegd en de relatie met eerder onderzoek. De eerste kolom geeft de aspecten weer zoals ze in ons onderzoek zijn genoemd. De tweede, derde en vierde kolom geeft weer hoe deze aspecten in andere onderzoeken voorkomen. Voor de opzet van de tabel is de volgorde van de aspecten uit de enquête van ons onderzoek gehanteerd. Aspecten uit andere onderzoeken die niet zijn opgenomen in onze enquête zijn buiten beschouwing gelaten.

Tabel 3.2.1: Overzicht aspecten, relatie tot factoren uit ander onderzoek

Aspecten enquête – voorgelegd aan ondernemers	Merkbaar minder regeldruk, Actal 2013 ¹	Belevingsmonitor Regel-druk 2010 ²	Mesobelevingsmonitor regel-druk 2010 ³
Dat ik de regel zelf begrijp en kan uitvoeren, zonder (in- of extern) deskundig advies	Dat de wet/regel duidelijk is		Naleving is (te) complex
	Uw algemene kennis van de wet/regel		
	Dat de procedures van de wet/regel transparant zijn		
Dat de regel een belangrijk probleem oplost of voorkomt	Dat het doeleinde van de wet/regel begrijpelijk is		
	Dat u gelooft dat de wet/regel de problemen zal oplossen		
Dat mijn contact met de overheidsinstantie goed verloopt	Dat u op een prettige manier wordt benaderd door het uitvoerende personeel van de wet/regel, als u contact heeft	Dienstverlening van de overheid	
Dat de regel mij geld kost	Dat de wet/regel u weinig geld kost	Hoge kosten om te voldoen aan regelgeving	Naleving kost (te) veel geld
Dat de gestelde eisen aansluiten op mijn praktijksituatie			Gevraagde informatie is niet standaard beschikbaar

Aspecten enquête – voorgelegd aan onder- nemers	Merkbaar minder regeldruk, Actal 2013 ¹	Belevingsmonitor Regel- druk 2010 ²	Mesobelevingsmonitor regeldruk 2010 ³
Dat ik door de regel minder flexibel word, bijvoorbeeld omdat ik keuzes eerder moet maken of vastleggen			
Dat de regel mij tijd kost	Dat de wet/regel u weinig tijd kost		Naleving kost (te) veel tijd
Dat de regel mijn plan- nen vertraagt			
Dat de kosten die ik moet maken in verhou- ding zijn tot het publie- ke belang	Dat de persoonlijke kosten in verhouding zijn met de publieke behoefte		
Dat de ambtenaar of inspecteur begrip toont voor mijn situatie			
Dat instanties onderling goed met elkaar samen- werken	Dat de uitvoerende instanties van de wet/regel goed met elkaar samenwerken	Eisen van toezichthou- ders en inspecties	

1 Actal, *Merkbaar minder regeldruk* 2013, p. 6.

2 Stratus 2010, p. 39 + 42. De microbelevingsmonitor is op dezelfde enquête gebaseerd en derhalve niet apart genoemd in dit overzicht (Deloitte 2010, bijlage 1.4).

3 EIM 2010, p. 6.

Bijlage 3.3

Categorieën in relatie tot ander onderzoek

In vraag 9 van de enquête is aan ondernemers gevraagd om aan te geven hoeveel hinder zij door verschillende regels ervoeren. Hiervoor zijn verschillende categorieën van regels voorgelegd. Voor het bepalen van deze indeling is naar eerder onderzoek gekeken. De uiteindelijke indeling moest een sluitend en eenduidig beeld geven van de verschillende categorieën van regels en is bepaald met behulp van gesprekken met ondernemers.

Tabel 3.3.1: Categorieën van regels in relatie tot ander onderzoek

Categorieën enquête – voor-gelegd aan ondernemers	Sectorscan metaal, Actal 2013 ¹	Merkbaar minder regeldruk, Actal 2013 ²
Financiële administratie (belastingen en fiscale verplichtingen, m.u.v. personeelsadministratie)	Financiële administratie	Invoeren van de btw-verhoging; onroerend zaak belasting (OZB); toepassen van fiscale regelingen/subsidieaanvraag
Registratie & statistieken		CBS-enquetes; verklaring omtrent gedrag (VOG); opstarten/stoppen van een bedrijf
Brandveiligheid		Brandveiligheid
Milieu	Milieu	Verplichting tot energiebesparing; Europese verordening voor chemische stoffen (REACH)
Evenementen		
Veiligheid van producten		Warenwet
Arbeidsomstandigheden & personeelsveiligheid	Arbeidsomstandigheden & veiligheid	Arbowet
Im- en export		
Bouwen of verbouwen / Ruimtelijke ordening		Aanvraag omgevingsvergunning
Personeelsadministratie, pensioenen en werknemersverzekeringen	Personeel	Aannemen en ontslaan van personeel
	Productie, transport & logistiek	Aanvraag van parkeervergunning
	Algemeen/bedrijfsbreed	Aangifte doen bij de politie; het ontvangen van een boete; het indienen van een klacht tegen de overheid
	Bedrijfsbureau/strategie	

1 Actal, *Sectorscan metaal* 2013, p. 21.

2 Actal, *Merkbaar minder regeldruk* 2013, p. 97.

Bijlage 3.4

Vragenlijst enquêtes

Uw bedrijf heeft met verschillende regels en voorschriften te maken.

Deze kunnen van verschillende overheidsinstanties komen, zoals bijvoorbeeld de gemeente, het waterschap of de Belastingdienst. Om aan regels te voldoen, moet u verschillende stappen doorlopen. U moet formulieren invullen, stukken opsturen of wachten op een reactie. En u kunt te maken krijgen met inspecteurs. In dit onderzoek zijn we op zoek naar uw ervaringen met de verschillende regels en instanties. Hierover worden u algemene en meer specifieke vragen gesteld.

Vraag 1

Hieronder zijn verschillende overheidsinstanties genoemd. Kunt u voor iedere instantie aangeven hoe belemmerend of behulpzaam deze voor uw bedrijf is?

	Ze er belemmer end				Ze er behulpzaam	
Arbeidsinspectie	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Belastingdienst	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Brandweer	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Douane	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Gemeente	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Kamer van Koophandel	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Milieudienst	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Politie	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Productschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Provincie	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
UWV	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Waterschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.

Mist u nog een instanties in bovenstaand lijstje?

Hoe belemmerend of behulpzaam is deze instantie voor uw bedrijf?:

Vraag 2**Als u zich stoort aan instanties, waardoor komt dat dan?**

Communicatie met de overheid**Vraag 3****Wilt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?**

	Helemaal mee oneens				Helemaal mee eens
De overheid adviseert mij goed als ik een vergunning nodig heb	☐	☐	☐	☐	☐
Versillende ambtenaren geven op gelijke vragen hetzelfde antwoord	☐	☐	☐	☐	☐
Het kost me teveel moeite om de overheid te bereiken als ik vragen heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ambtenaren denken goed mee over mijn situatie	☐	☐	☐	☐	☐
Het duurt te lang voordat ik antwoord krijg	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 4**Wanneer had u voor het laatst contact met een overheidsinstantie?**

- Minder dan een week geleden
- Minder dan een maand geleden
- Minder dan drie maanden geleden
- Minder dan zes maanden geleden
- Minder dan een jaar geleden
- Meer dan een jaar geleden

Vraag 5**Met welke instantie had u toen contact?**

- Arbeidsinspectie
- Belastingdienst
- Brandweer
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Douane
- Gemeente
- Kamer van Koophandel
- Milieudienst
- Politie
- Productschap
- Provincie
- UWV

- Voedsel- Warenautoriteit (NVWA)
- Waterschap
- n.v.t.

Vraag 6

Kunt u kort omschrijven waarover dat ging en op welke wijze u contact had (telefoon, e-mail of face-to-face)?

Vraag 7

Hoe tevreden bent u over de wijze waarop u in dit geval werd geholpen?

Zeer ontevreden   Zeer tevreden

Ruimte voor een eventuele toelichting: _____

Vraag 8

Als u zich stoort aan regels, waardoor komt dat dan?

Vraag 9

Regels of instanties kunnen uw bedrijfsvoering hinderen. Kunt u aangeven op welke gebieden u de meeste hinder ervaart?

U mag 100 punten verdelen over onderstaande categorieën, maar u hoeft niet alle categorieën punten te geven. Geeft u meer punten naarmate u meer hinder ervaart.

Verdeelt u de punten bijvoorbeeld over enkele categorieën (20 - 30 - 50, of 20 - 50 - 20 - 10) en zet u de resterende categorieën op 0 punten.

Financiële administratie (belastingen en fiscale verplichtingen, m.u.v. personeelsadministratie)	_____
Registratie en statistieken	_____
Brandveiligheid	_____
Milieu	_____
Evenementen	_____
Veiligheid van producten die u produceert of verkoopt	_____
Arbeidsomstandigheden + veiligheid van personeel	_____
Import en export	_____
Bouwen of verbouwen / Ruimtelijke Ordening	_____
Personeelsadministratie, pensioenen en werknemersverzekeringen	_____
Anders*	_____
Geen, ik ervaar geen hinder	_____

* Kunt u aangeven wat u met 'anders' bedoelt?: _____

Regels en voorschriften van de overheid**Vraag 10**

Wilt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met onderstaande stellingen.

	Helemaal mee oneens				Helemaal mee eens
Alleen met hulp van externe adviseurs kan ik aan alle regels voldoen	☐	☐	☐	☐	☐
Regels beperken de flexibiliteit van mijn bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐
Bij de dagelijkse uitoefening van mijn bedrijf hinderen regels me niet	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben zelf voldoende op de hoogte van de regels waaraan mijn bedrijf moet voldoen	☐	☐	☐	☐	☐
De rol van de overheid bij het bepalen van regels is te groot	☐	☐	☐	☐	☐
Door regelgeving bevordert de overheid het ondernemersklimaat	☐	☐	☐	☐	☐
Regels belemmeren mij om nieuwe producten of diensten te ontwikkelen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 11

Kunt u een voorbeeld noemen van een moment waarop u last had van regels?

_____

_____

_____

_____

Vraag 12

Bepaalde regels zult u als storend ervaren, maar andere regels niet. De volgende aspecten kunnen daarop invloed hebben. Geeft u aan hoe belangrijk deze aspecten volgens u zijn.

	Ze er on belan grij k				Ze er belan grij k
Dat ik de regel zelf begrijp en kan uitvoeren, zonder (in- of extern) deskundig advies	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de regel een belangrijk probleem oplost of voorkomt	☐	☐	☐	☐	☐
Dat mijn contact met de overheidsinstantie goed verloopt	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de regel mij geld kost	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de gestelde eisen aansluiten op mijn praktijksituatie	☐	☐	☐	☐	☐
Dat ik door de regel minder flexibel word, bijvoorbeeld omdat ik keuzes eerder moet maken of vastleggen	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de regel mij tijd kost	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de regel mijn plannen vertraagt	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de kosten die ik moet maken in verhouding zijn tot het publieke belang	☐	☐	☐	☐	☐
Dat de ambtenaar of inspecteur begrip toont voor mijn situatie	☐	☐	☐	☐	☐
Dat instanties onderling goed met elkaar samenwerken	☐	☐	☐	☐	☐
Welke aspecten zijn volgens u nog meer relevant?: _____					

Vraag 13

De volgende stellingen gaan over de handhaving van regels en inspecties. Wilt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	Helemaal mee oneens				Helemaal mee eens
Inspecteurs hebben voldoende oog voor de praktische uitvoerbaarheid van regels	☐	☐	☐	☐	☐
Inspecteurs leggen de regels strenger uit dan nodig is	☐	☐	☐	☐	☐
Verschillende inspecteurs beoordelen dezelfde situatie anders	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb zelf voldoende inzicht in de wijze waarop inspecteurs mijn bedrijf beoordelen	☐	☐	☐	☐	☐
Als ik vragen heb over de inspectie beantwoordt de inspecteur die over het algemeen goed en duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
De inspecteur houdt voldoende rekening met de impact die de controle heeft op mijn bedrijf en/of mijn klanten	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 14

**Wat vindt u van de wijze waarop uw bedrijf wordt gecontroleerd?
Kunt u een voorbeeld noemen?**

Vraag 15

De afgelopen periode zijn verschillende regels vereenvoudigd of afgeschaft.

Wilt u bij het beantwoorden van onderstaande stellingen steeds een vergelijking maken tussen uw huidige situatie en die van 5 jaar geleden.

Geeft u voor iedere stelling aan in hoeverre u het ermee eens of oneens bent.

	Helemaal mee oneens			Helemaal mee eens		
Ik begrijp de regels nu zelf beter	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
De eisen die worden gesteld sluiten nu beter aan op mijn situatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Ik heb nu minder papierwerk	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Het kost me nu minder geld om te voldoen aan de regels	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Ik hoef nu minder vaak extern advies in te winnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Ik word nu sneller geholpen door de overheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Het is nu makkelijker om de overheid te bereiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Het kost me nu minder tijd om aan de regels te voldoen	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Mijn bedrijf kan nu beter inspelen op actuele ontwikkelingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Ik hoef nu minder gegevens aan te leveren	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Ik erger me nu minder aan regels of de overheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Ambtenaren verplaatsen zich nu beter in mijn situatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Instanties werken nu beter met elkaar samen	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Mijn plannen lopen nu minder vaak vertraging op door regels of instanties	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Regels dienen nu over het algemeen een belangrijk doel	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.

Is er volgens u nog iets anders veranderd in de afgelopen 5 jaar?: _____

Vraag 16

Kunt u een voorbeeld noemen van een regel die in de afgelopen periode is vereenvoudigd?

Vraag 17

Van welke regel zou u graag willen dat deze eenvoudiger wordt gemaakt?

Vraag 18

Er kunnen, naast het verminderen van regels, ook andere manieren zijn om belemmeringen voor bedrijven weg te nemen. Als u een maatregel zou mogen voorstellen, wat zou die dan zijn?

Vraag 19

Bent u in de afgelopen twee jaren in aanraking gekomen met de volgende overheidsinstanties?

	Ja, telefonisch	Ja, digitaal/schriftelijk	Ja, face-to-face	Nee, in het geheel niet
Arbeidsinspectie	☐	☐	☐	☐
Belastingdienst	☐	☐	☐	☐
Brandweer	☐	☐	☐	☐
Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)	☐	☐	☐	☐
Douane	☐	☐	☐	☐
Gemeente	☐	☐	☐	☐
Kamer van Koophandel	☐	☐	☐	☐
Milieudienst	☐	☐	☐	☐
Politie	☐	☐	☐	☐
Productschap	☐	☐	☐	☐
Provincie	☐	☐	☐	☐
UWV	☐	☐	☐	☐
Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)	☐	☐	☐	☐
Waterschap	☐	☐	☐	☐

Ruimte voor een eventuele toelichting: _____

Vraag 20

Regels of eisen van de overheid kunnen voor u tot kosten leiden. Kunt u aangeven welke categorieën voor u de meeste kosten veroorzaken?

U mag 100 punten verdelen over onderstaande categorieën, maar u hoeft niet alle categorieën punten te geven. Geeft u meer punten naarmate u er meer kosten door maakt.

Verdeelt u de punten bijvoorbeeld over enkele categorieën (20 - 30 - 50, of 20 - 50 - 20 - 10) en zet de resterende categorieën op 0 punten.

- Ambtenaren die zich onvoldoende in mijn situatie verplaatsen _____
- Leges _____
- Wachttijden, bv. voor het aanvragen van een vergunning _____
- De tijd en moeite die het me kost om antwoord te krijgen van de overheid _____
- De kosten van externe adviseurs _____
- Salariskosten van interne deskundigen _____
- Beperking van flexibiliteit, bv. doordat keuzes eerder moeten worden gemaakt of vastgelegd _____
- Investerings- of aanpassingskosten, bv. vanwege brandveiligheidseisen _____
- Extra kosten per product (variabel), bv. etikettering _____
- Onvoldoende afstemming tussen instanties _____
- Bezoek van toezichtshouders of inspectie _____
- Verschillende interpretatie van regels door ambtenaren of inspecteurs _____
- Boetes of sancties _____
- Regels of eisen die onvoldoende aansluiten op mijn dagelijkse praktijk _____
- Papierwerk, bv. het invullen van formulieren _____
- Ik maak geen extra kosten door regels of instanties _____

Maakt u nog andere kosten die hierboven niet zijn vermeld?: _____

Wat heeft u gemerkt?

De volgende vragen gaan over regels die de afgelopen periode door de overheid zijn veranderd. Wilt u bij iedere vraag aangeven in hoeverre u van die verandering op de hoogte bent en welke impact dit heeft gehad op uw bedrijfsvoering?

Vraag 21

De Belastingdienst stelt papieren facturen niet langer verplicht. U mag nu ook digitaal factureren.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Vraag 22

De invoering van de nieuwe omgevingsvergunning (wabo). Nu kunt u verschillende vergunningen (bouw-, sloop- en kapvergunningen) in een keer aanvragen.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Vraag 23

De jaarlijkse bijdrage van de Kamers van Koophandel is afgeschaft. Bedrijven ontvangen hiervoor nu geen facturen meer.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Vraag 24

De arboret is gewijzigd. Ri&e toets door arbokerndeskundige is niet langer verplicht voor bedrijven met max 25 werknemers.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Vraag 25

Het melden van bepaalde afvalstromen is vereenvoudigd. Bijvoorbeeld kunststof, banden, dierlijke bijproducten en niet gevaarlijk bouw- en sloopafval hoeft niet meer gemeld te worden.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Deze vraag is branchespecifiek. Aan ondernemers uit de onderzoeksgroep agri & food (keten) is niet gevraagd naar afvalstromen, maar naar het melden van nieuwe leidinggeevenden in het kader van de Drank- en Horeca-wet.

Vraag 26

De overheid maakt gebruik van XBRL, een manier om financiële gegevens via internet te verzamelen en uit te wisselen. Ondernemers kunnen, als zij dat ook gebruiken, nu eenvoudiger aangifte doen voor de inkomstenbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Vraag 27

De enquêtes van het CBS zijn eenvoudiger geworden. Informatie die al bij de overheid bekend is wordt niet meer gevraagd en de vragen sluiten beter aan op de praktijk.

	Ja	Nee	n.v.t.
Wist u dit?	☐	☐	☐
Heeft u zelf al met deze verandering te maken gehad?	☐	☐	☐

Vraag 28

Hieronder zijn de maatregelen nog een keer weergegeven. Kunt u voor iedere maatregel aangeven welk effect deze heeft gehad op uw bedrijfsvoering? Als de maatregel voor u niet van toepassing is, dan kunt u 'nvt' aanvinken.

	Zeergunstig effect				Zeerongunstig effect	
De Belastingdienst stelt papieren facturen niet langer verplicht. U mag nu ook digitaal factureren	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
De invoering van de nieuwe omgevingsvergunning (wabo). Nu kunt u verschillende vergunningen (bouw-, sloop- en kapvergunningen) in een keer aanvragen	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
De jaarlijkse bijdrage van de Kamers van Koophandel is afgeschaft. Bedrijven ontvangen hiervoor nu geen facturen meer	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Wijzigingen arboret. Ri&e toets door arbokerndeskundige is niet langer verplicht voor bedrijven met max 25 werknemers	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
Het melden van bepaalde afvalstromen is vereenvoudigd. Bijvoorbeeld kunststof, banden, dierlijke bijproducten en niet gevaarlijk bouw- en sloopafval hoeft niet meer gemeld te worden	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
De aangifte van de vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting is verkort, door gebruik van XBRL	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.
De enquêtes van het CBS zijn eenvoudiger geworden. Informatie die al bij de overheid bekend is wordt niet meer gevraagd en de vragen sluiten beter aan op de praktijk.	☐	☐	☐	☐	☐	☐ n.v.t.

Ruimte voor een eventuele toelichting: _____

Vraag 29

Wat is volgens u het grootste probleem voor uw bedrijf of uw branche? Het kan daarbij om van alles gaan, bijvoorbeeld ontwikkelingen in de sector of in de maatschappij.

Vraag 30

Hoe is dat volgens u het beste op te lossen?

Vraag 31

Heeft u nog andere suggesties voor dit onderzoek naar de wijze waarop ondernemers regels en instanties ervaren?

Over u en uw bedrijf

Vraag 32

Hoeveel medewerkers heeft uw bedrijf op dit moment (in alle vestigingen binnen Nederland, in FTE)?

- 0
- 1
- 2 - 4
- 5 - 9
- 10 - 49
- 50 - 99
- 100 of meer

Vraag 33

Wat was, in de afgelopen drie jaren, uw gemiddelde omzet per jaar (voor alle vestigingen binnen Nederland tezamen)?

- Onder de EUR 499.999,-
- Tussen EUR 500.000,- en EUR 999.999,-
- Tussen EUR 1.000.000,- en EUR 1.999.999,-
- Tussen EUR 2.000.000,- en EUR 4.999.999,-
- Tussen EUR 5.000.000,- en EUR 9.999.999,-
- Tussen EUR 10.000.000,- en EUR 14.999.999,-
- EUR 15 miljoen of meer
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 34**Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?**

- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs (vbo, mavo, havo, atheneum)
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- Hoger beroepsonderwijs (HBO)
- Academisch onderwijs (Universiteit)
- Wil ik niet zeggen

Vraag 35**Wat is uw functie binnen het bedrijf?**

- Directeur / eigenaar
- Bedrijfsleider / officemanager
- Financieel directeur / hoofd boekhouding / controller
- Adjunct directeur
- Anders: _____

Uw contactgegevens

Zou u hieronder uw naam en e-mailadres willen vermelden?

Deze gebruiken wij om u te benaderen wanneer u een tegoedbon heeft gewonnen.

Als u hieronder aangeeft dat u openstaat voor een interview of informatie over de resultaten wilt ontvangen, benaderen wij u ook via dit e-mailadres.

U kunt de enquête ook anoniem versturen. Dan kunt u onderstaande vragen overslaan en de enquête retourneren.

Vraag 36**Uw naam**

Vraag 37**Uw e-mailadres**

Vraag 38**Wilt u worden geïnformeerd over de resultaten van dit onderzoek?**

- Ja
- Nee

Vraag 39

Staat u open voor een interview ten behoeve van dit onderzoek?

- Ja
- Nee

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Wilt u de vragenlijst aan ons terug sturen via de retourenvelop?

Bijlage 3.5

Respondenten enquête

In tabel 3.5.1 is de verdeling van de respondenten weergegeven naar branche.

Tabel 3.5.1: Respondenten opgesplitst naar branches

Branche	Respondenten
Topsector Agri & food	
Land- en akkerbouw en visserij	23
Veeteelt	54
Agrarische dienstverleners	28
Voedingsmiddelenindustrie	10
Totaal Topsector Agri & food	117
Keten Agri & food	
Detail- en groothandel (incl. ambulante handel)	39
Horeca	67
Totaal Keten Agri & food	109
Topsector High tech systemen	
Metaalindustrie en overige fabrikanten	26
Ontwikkeling + productie van software	34
Technisch ontwerp en advies	76
Totaal Topsector High tech systemen	131
Topsector Logistiek	
Vervoer over land	68
Vervoer over water	28
Expediteurs, opslag en dienstverleners voor vervoerders	26
Totaal Topsector Logistiek	122
Totaal	479

Bijlage 3.6

Vragen gestructureerde interviews

Algemene introductie

Toegelicht wordt dat dit interview een vervolg is op enquête waaraan de respondent vorig jaar heeft meegewerkt. Zowel de enquête als dit interview maken deel uit van een onderzoek naar de ervaren regeldruk bij ondernemers. Hierin wordt de jarenlange aandacht voor het verminderen van regeldruk vanuit de overheid vergeleken met de wijze waarop regeldruk door ondernemers wordt ervaren. De overheid baseert haar aanpak op een definitie en ze kan laten zien dat hierin vooruitgang is geboekt.

Toch ervaren ondernemers nog steeds hinder door regels. Ik vraag mij af of de definitie van de overheid overeenkomt met de ervaringen van ondernemers in de praktijk.

Uit de enquête is gebleken dat dit niet hetzelfde is: ondernemers en overheid verstaan iets anders onder regeldruk, ofwel hinder door regels of instanties.

Deze interviews hebben tot doel om na te gaan of er een algemene ondernemersvisie kan worden ontwikkeld die breed door ondernemers gedeeld kan worden. Ook komen er zaken uit de enquête terug, die ik graag nader met u zou willen bespreken.

Concrete voorbeelden

1. In de enquête gaf u het voorbeeld [*uit de enquête halen, bij open vragen*] als voorbeeld van hinder door regels. Kunt u kort vertellen wat daarvoor de reden was?
→ Voorbeeld laten omschrijven, dialoogmodel (bijlage 3.7) gebruiken indien nodig om probleem goed in beeld te krijgen, inclusief mogelijke oplossingen.
2. In de enquête gaf u aan dat u [*instantie uit enquête noemen*] als behulpzaam ervoer en [*instantie uit enquête noemen*] als belemmerend.
→ Denkt u daar op dit moment ook nog zo over?
→ Kunt u voor beide instanties aangeven wanneer u met ze te maken had, waarvoor dat was en wat er gebeurde (wat ging er goed / wat ging er fout)?
→ Kunt u aangeven wat het verschil is tussen die instanties? Waarom vindt u de ene juist behulpzaam en de andere juist belemmerend?

Omschrijving van regeldruk / visualisatieopdracht

3. Voor deze vraag wordt gebruik gemaakt van het magneetbord. Op zeven gele kaartjes is steeds een omschrijving geschreven. Aan u de vraag om de kaartjes te groeperen op een zodanige manier dat u vindt dat ze bij elkaar passen. Het maakt niet uit hoeveel groepjes u daarvan maakt. Om u te laten zien wat hiermee wordt bedoeld, laat ik u een voorbeeld zien.

- Als voorbeeld de 5 gele kaartjes (*bloemkool, rode kool, kiwi, melk en tomatensap*) neerleggen en laten zien dat hiervan op twee manieren verschillende groepjes te maken zijn (op kleur en op type product). Benadrukken dat iedereen dat anders kan interpreteren en dat bij deze opdracht wordt gezocht naar de wijze waarop deze respondent het zou indelen.
4. Nadat de eerste zeven zijn verdeeld de andere vier toevoegen. Benadrukken dat ze er ook bij horen en bij de andere groepjes gelegd mogen worden of andere groepjes kunnen vormen. Net wat het beste past bij de indeling die volgens de respondent het beste past. Eerdere groepjes mogen veranderen.
  5. In uw gedachte heeft u een reden gehad waarom u de verschillende kaartjes bij elkaar heeft gelegd. Kunt u dat voor ieder groepje met één woord aangeven?
→ De termen die genoemd worden op blauwe briefjes schrijven, die bij het betreffende groepje leggen.
  6. Als u nu aan mij zou moeten uitleggen wat voor u regeldruk is? Hoe zou u dat dan omschrijven? Kunt u daarvoor de groepjes op het magneetbord gebruiken? Geven de groepjes die nu gemaakt zijn een volledig beeld? Mist u nog iets? Is er een onderling verband tussen die groepen?
  7. Stel dat we regeldruk zouden willen oplossen. Welke groep(en) of kaart(jes) zouden daarin een sleutelrol spelen? Waarop zou de aanpak van regeldruk zich als eerste moeten richten? Die kaartjes markeren met een grote magneet, of twee als deze volgens de geïnterviewde heel erg belangrijk is. Zijn er ook kaartjes die in uw ogen juist helemaal niet belangrijk zijn? Als die er zijn, worden die gemarkeerd met een kleine (gele) magneet.
  8. Klopt de weergave van de kaartjes met de wijze waarop u regeldruk ziet? Mist u iets? Als dat zo is, dan wordt dat op een blauw kaartje toegevoegd, met daarbij de tekst 'mist'.
→ Foto maken van het bord zoals het door de respondent is ingedeeld.

Reflectie op opvallende enquêteresultaten

9. Uit de enquête bleek dat ondernemers over het algemeen vonden dat er de afgelopen vijf jaren weinig is verbeterd op het gebied van hinderlijke regels en instanties. Toch vonden ze wel dat een aantal maatregelen die als voorbeeld in de enquête zijn genoemd een positief effect hadden op hun bedrijfsvoering. Kunt u uitleggen hoe dat kan? Welk effect hadden de maatregelen op uw regeldruk? Wordt naar uw mening het goede probleem aangepakt?
10. Denkt u dat bedrijven met meer of minder personeel meer last kunnen hebben van regeldruk?
11. Uit de enquête lijkt te komen dat bedrijven die met RO en milieuregels te maken hebben vaker vinden dat ze last hebben van regeldruk. Wat vindt u daarvan? Denkt u dat dat klopt? Wat is volgens u het verschil tussen bijvoorbeeld regels op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu en bijvoorbeeld regels rondom de financiële administratie?

Afsluitend

12. We zijn aan het einde gekomen van het interview. Hartelijk dank voor uw medewerking. Is er nog iets wat u had willen zeggen, maar wat niet ter sprake is gekomen?

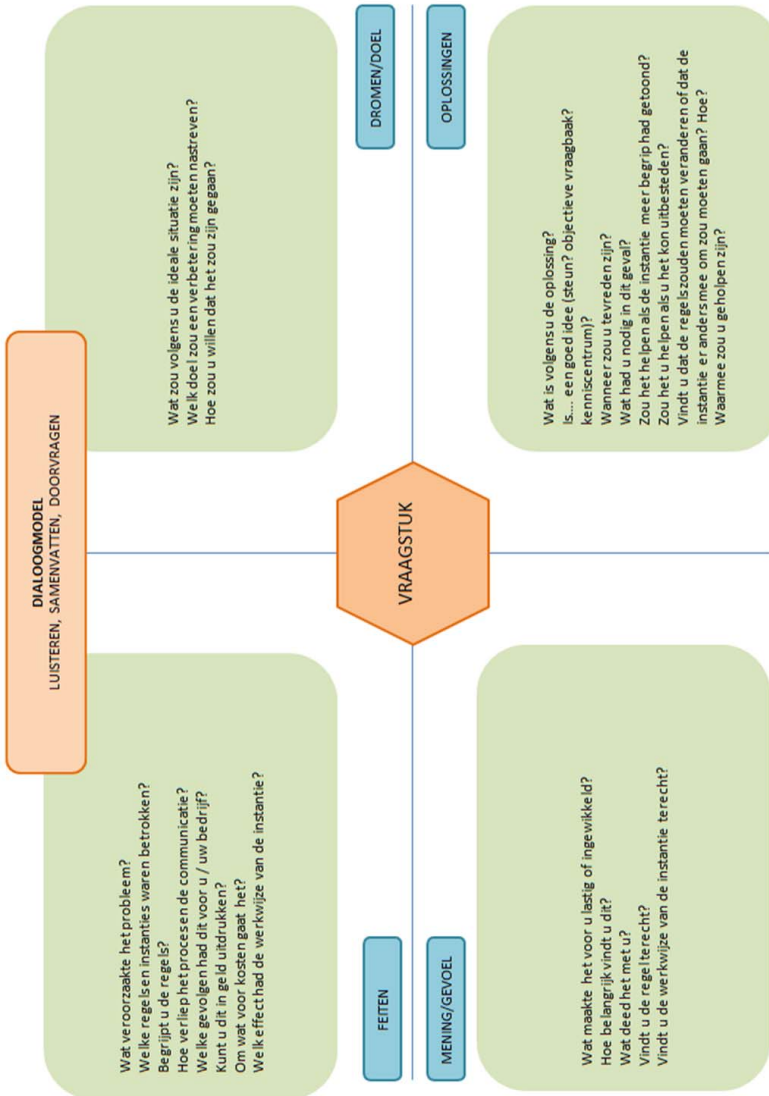

Bijlage 3.7

Structuur dialoogmodel

Het dialoogmodel is gehangeerd bij de interview, wanneer dat nodig was om een volledig beeld van de genoemde voorbeelden te krijgen.

Figuur 3.7.1: Dialoogmodel

Bijlage 4.2

Overzicht kosten in relatie tot Standaard Kosten Model

Tabel 4.2.1: Overzicht kosten, in relatie tot Standaard Kosten Model (SKM)

Kosten, in volgorde van relevantie volgens respondenten ¹	Worden deze kosten meegenomen in het Standaard Kosten Model? ²
Het inhuren van extern advies	Ja, maar alleen voor zover het handelingen betreft die als administratieve lasten worden gedefinieerd. ³ Bijvoorbeeld het bijhouden van een boekhouding valt hier niet onder, het invullen van een enquête voor het CBS wel.
Ambtenaren die zich onvoldoende in situatie verplaatsen	Nee
Papierwerk	Ja, maar alleen voor zover dit administratieve handelingen betreft die moeten worden verricht om informatie aan de overheid te verschaffen over de naleving van regels. Het bijhouden van de financiële administratie valt hier niet onder, het aanvragen van een vergunning wel. ⁴
Leges	Nee, dit betreft financiële kosten. ⁵
Wachttijden	Nee
Moeite die het kost om antwoord te krijgen	Nee
Boetes of sancties	Nee
Onvoldoende aansluiting van regels op de praktijksituatie	Nee
Eenmalige investerings- of aanpassingskosten	Nee, dit betreft inhoudelijke nalevingskosten
Bezoek van toezichthouders of inspecteurs	Alleen voor zover de ondernemer de toezichthouder moet informeren over de eigen organisatie. Wanneer de toezichthouder zelfstandig de boeken inziet valt dit niet onder het SKM. ⁶ Het op orde houden van de informatie betreft inhoudelijke nalevingskosten en die vallen niet onder het SKM. ⁷

1 Zoals weergegeven in hoofdstuk 4, figuur 4.9.

2 Het Standaard Kosten Model (SKM) vormt het uitgangspunt voor de aanpak van administratieve lasten door de overheid. De besparing die deze aanpak voor bedrijven oplevert wordt berekend aan de hand van het SKM.

3 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 17 e.v. (Regiegroep Regeldruk, 2008)

4 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 20.

5 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 5.

6 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 34.

7 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 20.

Kosten, in volgorde van relevantie volgens respondenten ¹	Worden deze kosten meegenomen in het Standaard Kosten Model? ²
Verschillende interpretatie van regels door ambtenaren of inspecteurs	Nee
Onvoldoende afstemming tussen instanties	Nee
Beperking van flexibiliteit, bijvoorbeeld doordat keuzes eerder moeten worden gemaakt	Nee
Salaris van interne adviseurs	Ja, maar alleen voor zover het handelingen betreft die als administratieve lasten worden gedefinieerd. ⁸
Extra kosten per product, bv. etikettering	Nee, dit betreft inhoudelijke nalevingskosten aan derden, niet zijnde overheidsinstanties. ⁹

8 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 17 e.v.

9 Regiegroep Regeldruk 2008, p. 12.

Bijlage 5.1A

Beoordeling arbeidsinspectie

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de arbeidsinspectie (tegenwoordig Inspectie SZW). Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de arbeidsinspectie (alle respondenten) was 2.86.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de arbeidsinspectie in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1A.1: Beoordeling arbeidsinspectie

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2			X			
Interview 3						X
Interview 4						X
Interview 5						X
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8			X			
Interview 9		X				
Interview 10	X					
Interview 11	X					
Interview 12						X
Interview 13			X			
Interview 14		X				
Interview 15			X			
Interview 16						X
Interview 17						X

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 18						X
Interview 19						X
Interview 20			X			
Interview 21			X			
Interview 22				X		
Interview 23			X			
Interview 24						X

Bijlage 5.1B

Beoordeling Belastingdienst

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de Belastingdienst. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de Belastingdienst (alle respondenten) was 3.03.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de Belastingdienst in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1B.1: Beoordeling Belastingdienst

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1				X		
Interview 2				X		
Interview 3			X			
Interview 4	X					
Interview 5			X			
Interview 6	X					
Interview 7			X			
Interview 8			X			
Interview 9			X			
Interview 10			X			
Interview 11					X	
Interview 12			X			
Interview 13		X				
Interview 14			X			
Interview 15		X				
Interview 16				X		

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17		X				
Interview 18						X
Interview 19			X*			
Interview 20			X			
Interview 21			X			
Interview 22		X				
Interview 23				X		
Interview 24			X			

- * Deze respondent heeft zijn of haar oordeel uit de enquête ten tijde van het interview bijgesteld.

Bijlage 5.1C

Beoordeling brandweer

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de brandweer. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de brandweer (alle respondenten) was 3.54.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de brandweer in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1C.1: Beoordeling brandweer

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2				X		
Interview 3						X
Interview 4						X
Interview 5					X	
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8			X			
Interview 9			X			
Interview 10				X		
Interview 11					X	
Interview 12						X
Interview 13						X
Interview 14						X
Interview 15			X			
Interview 16				X		

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17		X				
Interview 18						X
Interview 19						X
Interview 20				X		
Interview 21	X					
Interview 22			X			
Interview 23				X		
Interview 24			X			

Bijlage 5.1D

Beoordeling CBS

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van het CBS (alle respondenten) was 2.67.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten het CBS in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1D.1: Beoordeling CBS

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1			X			
Interview 2				X		
Interview 3						X
Interview 4			X			
Interview 5	X					
Interview 6			X			
Interview 7						X
Interview 8		X				
Interview 9	X					
Interview 10	X					
Interview 11			X			
Interview 12	X					
Interview 13	X					
Interview 14						X
Interview 15			X			
Interview 16						X

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17		X				
Interview 18						X
Interview 19		X				
Interview 20		X				
Interview 21			X			
Interview 22				X		
Interview 23				X		
Interview 24			X			

Bijlage 5.1E

Beoordeling Douane

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de Douane. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de Douane (alle respondenten) was 2.95.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de Douane in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1E.1: Beoordeling Douane

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2				X		
Interview 3						X
Interview 4						X
Interview 5	X					
Interview 6			X			
Interview 7						X
Interview 8						X
Interview 9						X
Interview 10			X			
Interview 11			X			
Interview 12						X
Interview 13						X
Interview 14						X
Interview 15						X
Interview 16			X			

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17						X
Interview 18						X
Interview 19						X
Interview 20		X				
Interview 21			X			
Interview 22			X			
Interview 23						X
Interview 24			X			

Bijlage 5.1F

Beoordeling gemeenten

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder gemeenten. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van gemeenten (alle respondenten) was 2.71.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten gemeenten in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1F.1: Beoordeling gemeenten

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1				X		
Interview 2	X					
Interview 3		X				
Interview 4			X			
Interview 5	X					
Interview 6	X					
Interview 7						X
Interview 8		X				
Interview 9			X			
Interview 10		X				
Interview 11					X	
Interview 12			X			
Interview 13		X*				
Interview 14			X			
Interview 15				X*		
Interview 16				X		

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17	X					
Interview 18	X					
Interview 19		X				
Interview 20			X			
Interview 21			X			
Interview 22	X					
Interview 23		X				
Interview 24			X			

- * Deze respondent heeft zijn of haar oordeel uit de enquête ten tijde van het interview bijgesteld.

Bijlage 5.1G

Beoordeling KvK

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de Kamer van Koophandel (KvK). Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de KvK (alle respondenten) was 3.51.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de KvK in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1G.1: Beoordeling KvK

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1			X			
Interview 2				X		
Interview 3					X	
Interview 4				X		
Interview 5			X			
Interview 6			X			
Interview 7				X		
Interview 8			X			
Interview 9			X			
Interview 10			X			
Interview 11			X			
Interview 12			X			
Interview 13			X			
Interview 14		X				
Interview 15			X			
Interview 16			X			

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17		X				
Interview 18						X
Interview 19		X				
Interview 20			X			
Interview 21				X		
Interview 22				X		
Interview 23			X			
Interview 24			X			

Bijlage 5.1H

Beoordeling milieudienst

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de milieudienst. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de milieudienst (alle respondenten) was 2.54.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de milieudienst in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1H.1: Beoordeling milieudienst

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2	X					
Interview 3				X *		
Interview 4						X
Interview 5		X				
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8				X		
Interview 9			X			
Interview 10		X				
Interview 11			X			
Interview 12				X		
Interview 13			X			
Interview 14	X					
Interview 15		X				
Interview 16			X			

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17	X					
Interview 18	X					
Interview 19		X				
Interview 20			X			
Interview 21	X					
Interview 22		X				
Interview 23			X			
Interview 24		X				

- * Deze respondent heeft zijn of haar oordeel uit de enquête ten tijde van het interview bijgesteld.

Bijlage 5.1I

Beoordeling NVWA

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de NVWA (alle respondenten) was 2.76.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de NVWA in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1I.1: Beoordeling NVWA

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1				X		
Interview 2	X					
Interview 3						X
Interview 4						X
Interview 5			X			
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8			X			
Interview 9			X			
Interview 10			X			
Interview 11			X			
Interview 12						X
Interview 13						X
Interview 14		X				
Interview 15						X
Interview 16						X

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17				X		
Interview 18						X
Interview 19						X
Interview 20			X			
Interview 21			X			
Interview 22						X
Interview 23						X
Interview 24						X

Bijlage 5.1J

Beoordeling politie

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder de politie. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van de politie (alle respondenten) was 3.18.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten de politie in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1J.1: Beoordeling politie

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1				X		
Interview 2				X		
Interview 3			X			
Interview 4						X
Interview 5			X			
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8				X		
Interview 9			X			
Interview 10				X*		
Interview 11			X			
Interview 12						X
Interview 13						X
Interview 14			X			
Interview 15		X				
Interview 16					X	

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17			X			
Interview 18						X
Interview 19		X				
Interview 20			X			
Interview 21				X		
Interview 22			X			
Interview 23			X			
Interview 24		X				

- * Deze respondent heeft zijn of haar oordeel uit de enquête ten tijde van het interview bijgesteld.

Bijlage 5.1K

Beoordeling productschappen

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder productschappen. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van productschappen (alle respondenten) was 3.14.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten productschappen in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1K.1: Beoordeling productschappen

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1				X		
Interview 2		X				
Interview 3						X
Interview 4						X
Interview 5				X		
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8			X			
Interview 9			X			
Interview 10			X			
Interview 11			X			
Interview 12						X
Interview 13						X
Interview 14				X		
Interview 15						X
Interview 16						X

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17			X			
Interview 18					X	
Interview 19						X
Interview 20			X			
Interview 21						X
Interview 22			X			
Interview 23						X
Interview 24			X			

Bijlage 5.1L

Beoordeling provincies

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder provincies. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van provincies (alle respondenten) was 2.83.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten provincies in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1L.1: Beoordeling provincies

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2		X				
Interview 3			X			
Interview 4						X
Interview 5						X
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8			X			
Interview 9						X
Interview 10			X			
Interview 11			X			
Interview 12						X
Interview 13			X			
Interview 14			X			
Interview 15						X
Interview 16	X					

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17	X					
Interview 18						X
Interview 19		X				
Interview 20			X			
Interview 21						X
Interview 22	X					
Interview 23						X
Interview 24						X

Bijlage 5.1M

Beoordeling UWV

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van het UWV (alle respondenten) was 2.72.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten het UWV in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1M.1: Beoordeling UWV

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2			X			
Interview 3						X
Interview 4					X	
Interview 5						X
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8						X
Interview 9				X		
Interview 10			X			
Interview 11				X		
Interview 12						X
Interview 13	X					
Interview 14						X
Interview 15						X
Interview 16						X

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17		X				
Interview 18						X
Interview 19						X
Interview 20			X			
Interview 21		X				
Interview 22			X			
Interview 23						X
Interview 24						X

Bijlage 5.1N

Beoordeling waterschappen

De respondenten die in hoofdstuk 5 zijn geïnterviewd hebben tevens deelgenomen aan de enquête, waarvan de resultaten reeds in hoofdstuk 4 besproken zijn. Respondenten is gevraagd om 14 overheidsinstanties te beoordelen, waaronder waterschappen. Ze hadden de keuze uit vijf antwoordcategorieën, van *zeer belemmerend* (score 1) tot *zeer behulpzaam* (score 5). Ook konden ze voor de antwoordoptie *niet van toepassing* (NVT) kiezen. De gemiddelde beoordeling van waterschappen (alle respondenten) was 3.01.

Onderstaande tabel laat zien hoe de geïnterviewde respondenten waterschappen in de enquête hadden beoordeeld. Op die informatie is tijdens de interviews aangehaakt, door respondenten te vragen om hun keuze toe te lichten aan de hand van concrete voorbeelden.

Tabel 5.1N.1: Beoordeling waterschappen

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 1						X
Interview 2		X				
Interview 3						X
Interview 4						X
Interview 5						X
Interview 6						X
Interview 7						X
Interview 8			X			
Interview 9			X			
Interview 10			X			
Interview 11				X		
Interview 12						X
Interview 13						X
Interview 14		X				
Interview 15			X			
Interview 16						X

Beoordeling door geïnterviewde respondenten: zeer belemmerend (1) – zeer behulpzaam (5)						
Nummer	1	2	3	4	5	NVT
Interview 17	X					
Interview 18						X
Interview 19						X
Interview 20			X			
Interview 21			X			
Interview 22		X				
Interview 23			X			
Interview 24						X

Bijlage 5.2

Weergave visualisatieopdracht

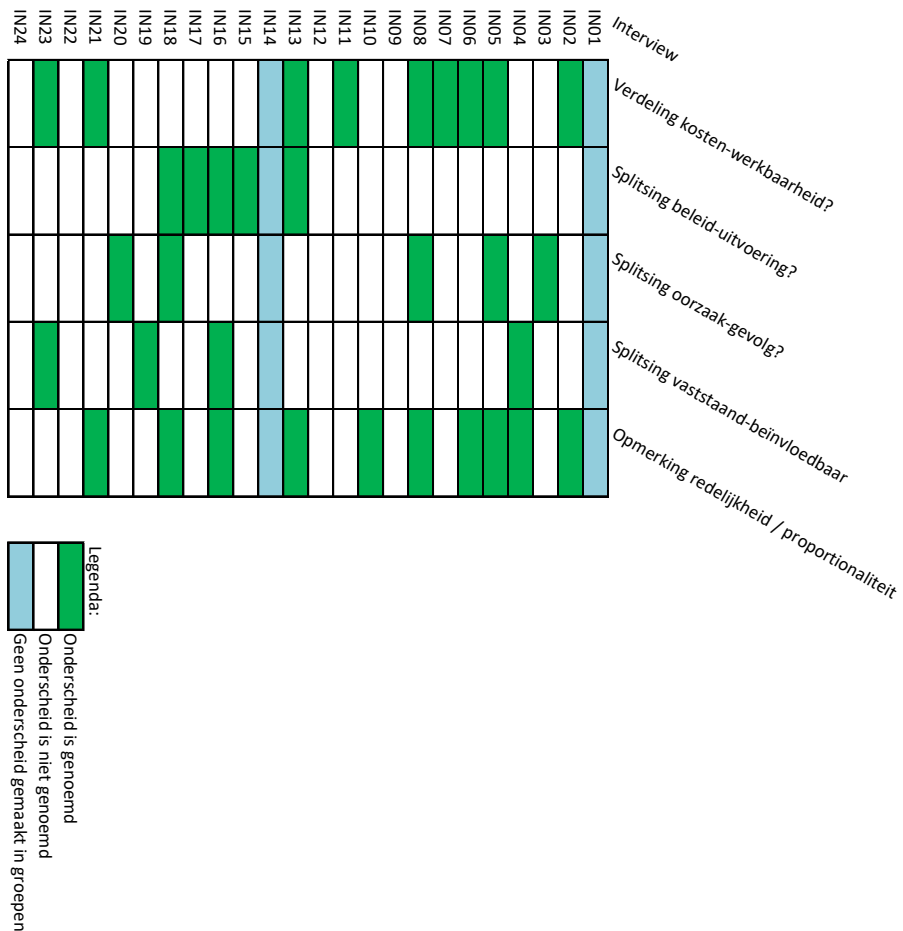
Onderstaand overzicht geeft de resultaten van de visualisatieopdracht weer. De codes in de meest linker kolom van de tabel verwijzen naar de interviews. In de bovenste rij staan de 11 aspecten die op gele kaartjes werden weergegeven en eerder ook in de enquête zijn gebruikt.

Per interview zijn de aspecten die door de respondent als belangrijk werden gemarkeerd met een groen blokje aangegeven (donkergroen voor heel belangrijk, lichtgroen voor belangrijk). De rode blokjes staan voor de aspecten die in de ogen van de respondent het minst belangrijk waren bij de aanpak van regeldruk. De overige aspecten zijn 'neutraal' en in transparante blokjes weergegeven. Wanneer de respondent typerende woorden heeft gebruikt om de belangrijke of juist minder belangrijke aspecten te duiden, dan zijn die in het overzicht weergegeven.

Tabel 5.2.2 geeft weer welke overeenkomsten er bestaan tussen de indelingen die de respondenten onafhankelijk van elkaar hebben gehanteerd. Respondenten maakten bijvoorbeeld onderscheid tussen aspecten op beleids- en uitvoeringsniveau, of tussen oorzaken en gevolgen van regelgeving. Uit de tabel blijkt ook dat 10 van de 24 geïnterviewden hebben opgemerkt dat de gevolgen van regelgeving op zichzelf niet zo erg zijn, mits ze als redelijk of proportioneel ervaren worden. Dit inzicht heeft er uiteindelijk toe geleid dat dit aspect is meegenomen bij de analyse van de besproken voorbeelden waarna het *gepercipieerd nut* als derde factor is toegevoegd (zie hoofdstuk 5 en 6).

Tabel 5.2.2: Wijze van groepering regeldrukaspecten door respondenten

Bijlage 5.3

Overzicht geïnterviewden

Tabel 5.3.1: Overzicht geïnterviewde respondenten (geanonimiseerd)

Interview	Bedrijfsomschrijving	Bedrijfsomvang (fte)	Rechtsvorm	Categorie onderzoek
1	Bakkerij	5 - 9 medewerkers	V.o.f.	Voedingsmiddelenindustrie
2	Akkerbouwbedrijf met vee	2 - 4 medewerkers	V.o.f.	Land- en akkerbouw en visserij
3	Agrarisch dienstverlener	Geen personeel	Enmanszaak	Agrarische dienstverleners + toeleveranciers
4	Internationaal transport over de weg	Geen personeel	V.o.f.	Vervoer over land
5	Ambulante handel	2 - 4 medewerkers	Enmanszaak	Groot- en detailhandel, incl. ambulante handel
6	Ontwikkeling van software	Geen personeel	Enmanszaak	Ontwikkeling + productie van software
7	Ontwikkeling van software	Geen personeel	Enmanszaak	Ontwikkeling + productie van software
8	Agrarisch dienstverlener	2 - 4 medewerkers	V.o.f.	Agrarische dienstverleners + toeleveranciers
9	Bakkerij / lunchroom	10 - 49 medewerkers	CV	Voedingsmiddelenindustrie
10	Eventcatering	5 - 9 medewerkers	Enmanszaak	Horeca
11	Taxi	Geen personeel	Enmanszaak	Vervoer over land
12	Reparatie kleine vliegtuigen	Geen personeel	Enmanszaak	Technisch ontwerp en advies
13	Adviseur (project- en procesmanager)	Geen personeel	Enmanszaak	Technisch ontwerp en advies
14	Akkerbouwbedrijf met vee	Geen personeel	Enmanszaak	Land- en akkerbouw en visserij
15	Groothandel in dranken en machines	2 - 4 medewerkers	V.o.f.	Groot- en detailhandel, incl. ambulante handel
16	Exploitatie vliegtuigen	Geen personeel	BV	Metaalindustrie en overige fabricanten
17	Restaurant	5 - 9 medewerkers	Enmanszaak	Horeca
18	Veeteelt	Geen personeel	Enmanszaak	Veeteelt
19	Binnenvaart	Geen personeel	V.o.f.	Vervoer over water
20	Vervaardiging van technische apparatuur	10 - 49 medewerkers	BV	Metaalindustrie en overige fabricanten
21	Op- en overslag	10 - 49 medewerkers	BV	Expediteurs, opslag en dienstverleners voor vervoerders
22	Veeteelt	Geen personeel	V.o.f.	Veeteelt
23	Loonbedrijf	5 - 9 medewerkers	Enmanszaak	Expediteurs, opslag en dienstverleners voor vervoerders
24	Binnenvaart	2 - 4 medewerkers	V.o.f.	Vervoer over water

Curriculum vitae

Esmeralda Vergeer werd op 24 februari 1982 geboren in Boskoop (Zuid-Holland). Ze studeerde van 2001 tot 2006 Nederlands Recht aan de Universiteit Leiden en volgde de differentiaties Bedrijfsrecht en Onderneming, Recht en Management.

Na de afronding van haar opleiding trad ze in dienst bij de Kamer van Koophandel voor Rijnland en deed ze ervaring op met het snijvlak tussen bedrijfsleven en overheid. Als juriste gaf ze ondernemers advies over juridische zaken, fungeerde ze als secretaris van de bedrijfshuuradviescommissie en was ze in diverse steden betrokken bij de oprichting van ondernemersfondsen. Als manager van het Leidse Ondernemersfonds adviseerde ze over budgettoekenningen aan collectieve initiatieven van lokale ondernemersverenigingen en trad ze op als klankbord van het lokale bedrijfsleven richting de overheid.

In 2007 wordt ze benoemd tot projectleider Vermindering Regeldruk. Ze vertegenwoordigt de KvK in de commissie Better Regulation van Eurochambres, het samenwerkingsverband van de Europese Kamers van Koophandel, en is betrokken bij diverse landelijke en lokale projecten om regelgeving voor bedrijven eenvoudiger te maken.

In 2016 treedt ze in dienst als onderzoeker bij de Randstedelijke Rekenkamer in Amsterdam en wordt ze lid van de Wetenschappelijke reflectiegroep proeftuinen 'Maak Verschil', een initiatief van het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Als dual promovenda is ze verbonden aan het Leiden University Dual PhD Centre The Hague en het E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek van de Universiteit Leiden, waar ze in 2011 haar wetenschappelijk onderzoek begint naar de beleving van deregulering bij ondernemers. Ze voert het onderzoek uit onder begeleiding van promotor professor dr. W.J.M. Voermans, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden.

In de boekenreeks van het E.M. Meijers Instituut van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden, zijn in 2015 en 2016 verschenen:

- MI-240 H. Stolz, *De voorwaarde in het vermogensrecht*, (diss. Leiden), Den Haag: BJu 2015, ISBN 978 94 6290 031 8
- MI-241 A. Drahmann, *Transparante en eerlijke verdeling van schaarse besluiten. Een onderzoek naar de toegevoegde waarde van een transparantieplichting bij de verdeling van schaarse besluiten in het Nederlandse bestuursrecht*, (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2015, ISBN 978 90 1312 911 3
- MI-242 F.G. Wilman, *The vigilance of individuals. How, when and why the EU legislates to facilitate the private enforcement of EU law before national courts*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2014
- MI-243 C. Wang, *Essays on trends in income distribution and redistribution in affluent countries and China* (diss. Leiden), Enschede: Gildeprint 2015, ISBN 978 94 6108 895 6
- MI-244 J. Been, *Pensions, Retirement, and the Financial Position of the Elderly*, (diss. Leiden), Enschede: Gildeprint 2014, ISBN 978 94 6108 942 7
- MI-245 C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis & H.A. ten Oever (red.), *De meerpartijenovereenkomst*, BWKJ nr. 29, Deventer: Kluwer 2014, ISBN 978 9013 13 106 2
- MI-246 C. Vernooij, *Levenslang en de strafrechter. Een onderzoek naar de invloed van het Nederlandse gratiebeleid op de oplegging van de levenslange gevangenisstraf door de strafrechter* (Jongbloed scriptieprijs 2014), Den Haag: Jongbloed 2015, ISBN 979 70 9001 563 2
- MI-247 N. Tezcan, *Legal constraints on EU member states as primary law makers. A Case Study of the Proposed Permanent Safeguard Clause on Free Movement of Persons in the EU Negotiating Framework for Turkey's Accession*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2015, ISBN 978 94 6203 828 8
- MI-248 S. Thewissen, *Growing apart. The comparative political economy of income inequality and social policy development in affluent countries*, (diss. Leiden), Enschede: Gildeprint 2015, ISBN 978 94 6233 031 3
- MI-249 W.H. van Boom, 'Door meten tot weten'. *Over rechtswetenschap als kruispunt*, (oratie Leiden), Den Haag: BJu 2015, ISBN 978 94 6290 132 2
- MI-250 G.G.B. Boelens, *Het legaat, de wisselwerking tussen civiel en fiscaal recht* (diss. Leiden), 's-Hertogenbosch: BoxPress 2015, ISBN 978 94 6295 285 0
- MI-251 S.C. Huis, *Islamic Courts and Women's Divorce Rights in Indonesia. The Cases of Cianjur and Bulukumba*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2015, ISBN 978 94 6203 865 3
- MI-252 A.E.M. Leijten, *Core Rights and the Protection of Socio-Economic Interests by the European Court of Human Rights*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2015, ISBN 978 94 6203 864 6
- MI-253 O.A. Haazen, *Between a Right and a Wrong. Ordinary Cases, Civil Procedure, and Democracy*, (oratie Leiden), Amsterdam: Amsterdam University Press 2015, ISBN 978 90 8555 099 0
- MI-254 A. Marrone, *The Governance of Complementary Global Regimes and the Pursuit of Human Security. The interaction between the United Nations and the International Criminal Court*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2015
- MI-255 M. Dubelaar, R. van Leusden, J. ten Voorde & S. van Wingerden, *Alleen voor de vorm? Frequentie, organisatie en praktijk van pro-formazittingen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2015, ISBN 978 94 6290 156 8
- MI-256 Y. Li, *Inter-creditor Equity in Sovereign Debt Restructuring. Towards the Establishment of a Multilateral Legal Framework*, (diss. Leiden) Amsterdam: Amsterdam University Press 2015, ISBN 978 90 8555 103 4
- MI-257 M.A.K. Klaassen, *The right to family unification. Between migration control and human rights* (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2015, ISBN 978 94 6203 945 2
- MI-258 J.C.W. Gooren, *Een overheid op drift* (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2015, ISBN 978 94 6203 973 5
- MI-259 S. Tjandra, *Labour Law and Development in Indonesia* (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2016, ISBN 978 94 6203 981 0

- MI-260 R.H.C. van Kleef, *Liability of football clubs for supporters' misconduct. A study into the interaction between disciplinary regulations of sports organisations and civil law* (diss. Leiden), Den Haag: Eleven International Publishing (BJu) 2016, ISBN 978 94 6236 670 1
- MI-261 C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden & H.A. ten Oever (red.), *Core Concepts in the Dutch Civil Code. Continuously in Motion*, BWKJ nr. 30, Deventer: Kluwer 2016, ISBN 978 90 1313 725 5
- MI-262 P.W. den Hollander, *De relativiteit van wettelijke normen*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2016, ISBN 978 94 6290 235 0
- MI-263 W. Wels, *Dead body management in armed conflict: paradoxes in trying to do justice to the dead*, (Jongbloed scriptieprijs 2015), Den Haag: Jongbloed 2015, ISBN 979 70 9003 825 9
- MI-264 E.A. Fredericks, *Contractual Capacity in Private International Law*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2016
- MI-265 J.H. Crijns, B.J.G. Leeuw & H.T. Wermink, *Pre-trial detention in the Netherlands: legal principles versus practical reality*, Research Report, Den Haag: Eleven International Publishing (BJu) 2016, ISBN 978 94 6236 687 9
- MI-266 B.E.E.M. Cooreman, *Addressing global environmental concerns through trade measures: Extraterritoriality under WTO law from a comparative perspective*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2016
- MI-267 J.E. van de Bunt, *Het rampenfonds*, (diss. Leiden), Deventer: Wolters Kluwer 2016, ISBN 978 90 8219 685 6
- MI-268 J.G.H. Altena, *Het legaliteitsbeginsel en de doorwerking van Europees recht in het Nederlandse materiële strafrecht*, (diss. Leiden), Deventer: Wolters Kluwer 2016, ISBN 978 90 1313 885 6
- MI-269 D. van der Blom, *De verhouding van staat en religie in een veranderende Nederlandse samenleving*, (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2016, ISBN 978 94 6328 032 7
- MI-270 J.M. Hartmann, *A blessing in disguise?! Discretion in the context of EU decision-making, national transportation and legitimacy regarding EU directives*, (diss. Leiden), Amsterdam University Press 2016.
- MI-271 J.M.J. van Rijn van Alkemade, *Effectieve rechtsbescherming bij de verdeling van schaarse publieke rechten*, (diss. Leiden), Den Haag: Eleven International Publishing (BJu) 2016
- MI-272 J. Wang, *Trends in social assistance, minimum income benefits and income polarization in an international perspective*, (diss. Leiden), Enschede: Gildeprint 2016, ISBN 978 94 6233 373 4
- MI-273 A.J. Metselaar, *Drie rechters en één norm. Handhaving van de Europese staatssteunregels voor de Nederlandse rechter en de grenzen van de nationale procedurele autonomie*, Deventer: Wolters Kluwer 2016, ISBN 978 90 1313 988 4
- MI-274 E.J.M. Vergeer, *Regeldruk vanuit een ander perspectief. Onderzoek naar de beleving van deregulering bij ondernemers*, (diss. Leiden)

Zie voor de volledige lijst van publicaties: www.law.leidenuniv.nl/onderzoek